

Nota beantwoording zienswijzen

1. Inleiding

Op grond van artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening en de bepalingen in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht heeft het ontwerpbestemmingsplan Windpark Zierikzee de zienswijzeprocedure doorlopen.

Deze nota beschrijft de resultaten van de zienswijzeprocedure van het ontwerpbestemmingsplan. Daarbij is – indien van toepassing – aangegeven op welke wijze het bestemmingsplan wordt aangepast ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.

2. Zienswijzen

Het ontwerpbestemmingsplan heeft ter inzage gelegen van 14 maart 2011 tot en met 26 april 2011.

Er zijn 403 schriftelijke zienswijzen ontvangen waarvan er 1 later weer is ingetrokken en 5 te laat waren ingediend. Er zijn geen mondelinge zienswijzen ingediend. De zienswijzen hebben aanleiding gegeven tot het aanpassen van de toelichting en de verbeelding (plankaart). Er bestond geen aanleiding de regels te wijzigen.

Gelijkkluidende zienswijzen zijn gebundeld beantwoord. Indien daarbij door individuen aanvullingen zijn gemaakt, zijn die eveneens samengevat en opgenomen onder dezelfde beantwoording.

Hieronder zijn de zienswijzen samengevat weergegeven en voorzien van een beantwoording.

1 De (nagenoeg) gelijkkluidende zienswijzen ingediend door de bewoners/bewoonsters van de adressen die zijn openomen in bijlage 1 bij deze notitie:

Het betreffen 127 zienswijzen, waarvan er 1 te laat is ingediend en 1 weer is ingetrokken.

Door de bewoner/bewoonster van Verseputseweg 32 te Kerkwerpe is deze zienswijze gedateerd op 29 april 2011 en door de gemeente ontvangen op 4 mei 2011. Deze zienswijze is derhalve te laat ingediend en is niet-ontvankelijk.

De bewoner/bewoonster van Koningin Julianastraat 13 te Bruinisse heeft de zienswijze weer ingetrokken.

Zienswijzen:

- a. Het Omgevingsplan voorziet niet in een viertal grootschalige windturbines.
- b. De windturbines liggen te dicht bij kwetsbare natuur.
- c. De windturbines liggen te dicht bij bijzondere landschappen zoals het Nationaal Park Oosterschelde; Het is een aantasting van het Schouwen-Duivelandse landschap. De windturbines leiden tot een verrommeling van het landschap. Het is landschappelijk een misser.
- d. Het zal nadelige gevolgen hebben op het aantrekken van nieuwe inwoners.
- e. Het zal nadelige gevolgen hebben voor toerisme en recreatie.
- f. Het stadsgezicht van Zierikzee wordt bedorven door de alles overheersende objecten.

Aanvullend is door de bewoner van Gat van Westnoord West 11 te Zierikzee gereageerd:

- g. Het zou een 1 april geweest kunnen zijn. Helaas is het dat niet.

Aanvullend is door de bewoner van Noordstraat 5 te Oosterland gereageerd:

- h. Het is economisch ook een misser.

Aanvullend is door de bewoner van Oosterscheldelaan 31 te Burgh Haamstede gereageerd:

- i. Houd Schouwen-Duiveland mooi zonder horizonvervuiling; ruim zicht is belangrijk en onbetaalbaar.

Aanvullend is door de bewoner van Kloosterweg 43 te Noordgouwe gereageerd:

- j. Bovendien kost het heel veel vogels het leven.

Aanvullend is door de bewoner van Essebos 5 te Noordgouwe gereageerd:

k. Het is een doorbreking en een aantasting van het open karakter.

Beantwoording gemeente:

- a. Zoals in paragraaf 2.3 van de toelichting bij het bestemmingsplan is opgenomen voorzien het vigerende Omgevingsplan Zeeland en de Provinciale Ruimtelijke Verordening Zeeland in de aanleg van windturbineparken op een viertal concentratielocaties en daarnaast ook in de aanleg van windturbineparken in overige locaties die in de betreffende kaarten zijn opgenomen. Deze locatie is als nummer 9b op de kaarten bij het Omgevingsplan en genoemde Verordening opgenomen. Voor wat betreft de grootschaligheid van de windturbines is in het Omgevingsplan al in 2006 nadrukkelijk stilgestaan bij de hoogte zoals ook in dit plan opgenomen. Het Omgevingsplan daarover: *De huidige turbines kennen al een vermogen van 3 MW met een bijbehorende tiphoogte van 125 meter of hoger. De landschappelijke impact van windturbines is daarmee toegenomen.(...) Verder kunnen windturbines alleen geplaatst worden op de locaties die inmiddels in procedure zijn gebracht, planologisch zijn ingepast of reeds zijn gebouwd. Bij de beoordeling van deze projecten is de schaalvergroting en de daarmee gepaard gaande landschappelijke impact reeds getoetst. Al deze locaties zijn limitatief op kaart 4.3 weergegeven.* De in het bestemmingsplan aangeduide locatie is opgenomen op kaart 4.3. van het Omgevingsplan. Het Omgevingsplan geeft daarmee nadrukkelijk aan dat de invulling met windturbines met een tiphoogte van meer dan 125 meter (in dit geval is 140 meter de maximale tiphoogte) reeds zijn getoetst in 2006, in elk geval dat de landschappelijke impact aanvaardbaar is. Het Omgevingsplan laat zich niet uit over het aantal windturbines op deze locatie zodat een opstelling van 4, maar ook de opstelling met 3 windturbines zoals in het definitieve bestemmingsplan mogelijk wordt gemaakt in overeenstemming is met het provinciale beleid.
- b. De ligging van het plangebied nabij de Oosterschelde als Natura2000-gebied is nadrukkelijk overwogen en voordat het initiatief voor het bestemmingsplan in procedure is genomen, is terdege onderzoek verricht naar de invloed van de windturbines op de Oosterschelde. Daaruit is gebleken dat er weliswaar een vergunningplicht ingevolge de Natuurbeschermingswet 1998 bestaat, maar dat de gevolgen beperkt zijn. Er is geen aanleiding om vanwege de gevolgen van het windpark op de natuurwaarden van de Oosterschelde medewerking aan het initiatief te weigeren.
- c. De landschappelijke aspecten zijn van groot belang geweest bij de afwegingen over dit plan. Daarom is uitgebreid onderzoek gedaan naar de mogelijke gevolgen. Het deskundigenrapport alsmede de aanvulling daarop zijn als bijlagen bij het bestemmingsplan opgenomen. Vanwege de mogelijke invloed van het windpark op het Business Park Zierikzee en het gebied 't Sas is besloten om de meest noordwestelijke windturbine in het ontwerpbestemmingsplan te laten vervallen. Deze (in juridische zin) beperkte wijziging ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan leidt tot geringere landschappelijke effecten terwijl ook door de landschapsdeskundige wordt geconcludeerd dat de opstelling met 3 windturbines aanvaardbaar is. Het definitieve bestemmingsplan met de lijnopstelling bestaande uit 3 windturbines wijkt daarmee niet wezenlijk af van het ontwerp bestemmingsplan omdat er sprake blijft van een windpark in lijnopstelling en de 3 overgebleven locaties en daaraan gekoppelde details voor bebouwing en gebruik niet wijzigen ten opzichte van het ontwerp bestemmingsplan. De uit de lijnopstelling met 3 windturbines volgende landschappelijke consequenties die onmiskenbaar zullen optreden, vinden wij aanvaardbaar en passend bij het gebied, het grootschalige landschap van de deltawateren en meer in het bijzonder de nabijheid van de Zeelandbrug waarvan de aanlanding op ons eiland met dit windpark wordt gemarkeerd.
- d. Niet valt in te zien dat potentieel nieuwe inwoners voor Schouwen-Duiveland zullen kiezen voor een andere gemeente vanwege de aanwezigheid van de windturbines nabij de Gouweveerse Zeedijk. De windturbines veroorzaken naar objectieve maatstaven geen milieuoverlast (geluid, lichtschittering, slagschaduw, veiligheid) bij woningen. Wij achten het niet aannemelijk dat de landschappelijke gevolgen van het initiatief voor potentieel nieuwe inwoners van negatieve doorslaggevende betekenis zal zijn voor de keuze van hun nieuwe woonstede.
- e. De toeristen zijn bekend met en gewend aan de aanwezigheid van windturbines in Zeeland zodat een nadelige invloed van de windturbines op de recreatieve sector niet voor de hand ligt. Zeker omdat binnen de akoestische invloedssfeer van de windturbines geen verblijfsrecreatie aanwezig is. De meest nabijgelegen verblijfsrecreatie ligt dusdanig ver weg dat hooguit sprake zou kunnen zijn van enige slagschaduw hinder die binnen de wettelijke normen voor woningen zal blijven.
- f. Naar onze inschatting die mede is gebaseerd op het deskundigenrapport met de onderbouwing en visualisaties, zal het stadsgezicht van Zierikzee niet onaanvaardbaar worden aangetast. Vanwege de korte afstand tussen de 1^e windturbine en het Business Park Zierikzee is besloten de meest noordwestelijke windturbine zoals opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan te laten vervallen. Daardoor vervalt ook een potentiële interferentie met het stadsgezicht bij de lijnopstelling met 4 windturbines zoals in het ontwerpbestemmingsplan was opgenomen.
- g. Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

- h. Het exploiteren van de windturbines is voor rekening en risico van de initiatiefnemer. Er treedt derhalve geen economische schade voor de gemeente op. De gevolgen voor de omgeving zijn in die zin beperkt dat daardoor geen sprake zal zijn van economische schade. Verder zijn er ons geen feiten of omstandigheden bekend waarom er sprake zou zijn van een economische misser.
- i. Zie antwoord bij c. Daarop aanvullend: het ruime zicht wordt geenszins weggenomen. Windturbines zijn ranke bouwwerken en ze worden in dit geval gerealiseerd met een tussenafstand van circa 500 meter waardoor het zicht op het gebied erachter op geen enkele wijze wordt weggenomen of belemmerd.
- j. Zie antwoord bij b. Daarop aanvullend: de nadelige gevolgen voor vogels zijn beperkt.
- k. Zie antwoorden bij c en i. Daarop aanvullend: De openheid van het landschap wordt niet onaanvaardbaar aangetast omdat windturbines ranke bouwwerken zijn die het zicht op het landschap erachter nauwelijks of niet beperken of wegnemen. Het landschap blijft open, zij het dat er aan de horizon windturbines zichtbaar zullen worden. De openheid zelf wordt niet aangetast.

Conclusie:

De zienswijzen leiden niet tot aanpassing van de toelichting, regels en verbeelding (plankaart). Om andere redenen, namelijk de invloed van het windpark op het Business Park Zierikzee en gebied 't Sas, is besloten tot het laten vervallen van de meest noordwestelijke windturbine in de lijnopstelling met 4 windturbines. De verbeelding (plankaart) is gewijzigd door het schrappen van het meest noordwestelijke bestemmingsvlak. Daardoor resteert een lijnopstelling met 3 windturbines waardoor mogelijk ook (gedeeltelijk) tegemoet wordt gekomen aan de zienswijze.

2 De (nagenoeg) gelijklopende zienswijzen ingediend door de bewoners/bewoonsters van de adressen die zijn opgenomen in bijlage 2 bij deze notitie:

Het betreffen 258 ingediende zienswijzen afkomstig waarvan 4 te laat zijn ingediend.

Door de bewoner/bewoonster van Stormvogelstraat 8 te Zierikzee is deze zienswijze gedateerd op 27 april 2011 en door de gemeente ontvangen op 29 april 2011. Deze zienswijze is derhalve te laat ingediend en is niet-ontvankelijk. Door de bewoner/bewoonster van De Brauwstraat 31 te Zierikzee is deze zienswijze gedateerd op 19 april 2011 en door de gemeente ontvangen op 2 mei 2011. Deze zienswijze is derhalve te laat ingediend en is niet-ontvankelijk. Door de bewoner/bewoonster van Tureluurstraat 6 te Zierikzee is deze zienswijze gedateerd op 20 april 2011 en door de gemeente ontvangen op 2 mei 2011. Deze zienswijze is derhalve te laat ingediend en is niet-ontvankelijk. Door de bewoner/bewoonster van Schaardijk 1 te Zierikzee is deze zienswijze gedateerd op 22 april 2011 en door de gemeente ontvangen op 2 mei 2011. Deze zienswijze is derhalve te laat ingediend en is niet-ontvankelijk.

Zienswijzen:

- a. Het Omgevingsplan voorziet niet in een viertal grootschalige windturbines.
- b. De windturbines liggen te dicht bij kwetsbare natuur.
- c. De windturbines liggen te dicht bij bijzondere landschappen zoals het Nationaal Park Oosterschelde; Het is een aantasting van het Schouwen-Duivelandse landschap. De windturbines leiden tot een verrommeling van het landschap. Het is landschappelijk een misser.
- d. Het zal nadelige gevolgen hebben op het aantrekken van nieuwe inwoners.
- e. Het zal nadelige gevolgen hebben voor toerisme en recreatie.
- f. Het stadsgezicht van Zierikzee wordt bedorven door de alles overheersende objecten.
- g. Windturbines zijn op deze locatie niet noodzakelijk.

Aanvullend is door de bewoner van Pr. Christinastraat 25 te Fijnaart gereageerd:

- h. Geen aanwinst voor recreant t.b.v. vissen op Oosterschelde (Noordbout).

Aanvullend is door de bewoner van Strijplaan 325 te Rijswijk ZH gereageerd:

- i. Als natuurliefhebber is dit onbegrijpelijk.

Aanvullend is door de bewoners van Rijksweg 27 te Nieuwerkerk en Mantelmeeuwstraat 15 te Zierikzee gereageerd:

- j. Niet tegen windturbines, wel tegen de plek.

Beantwoording gemeente:

- a. Zie antwoord bij 1a.
- b. Zie antwoord bij 1b.

- c. Zie antwoord bij 1c.
- d. Zie antwoord bij 1d.
- e. Zie antwoord bij 1e.
- f. Zie antwoord bij 1f.
- g. Dit klopt. Er bestaat echter wel de noodzaak de landelijke vastgestelde targets te realiseren. De druk vanuit de rijksoverheid om windturbines te plaatsen is groot. Daarbij heeft de provincie met de Crisis- en herstelwet een instrument in handen gekregen om die gemeenten die niet meewerken aan de ontwikkeling van windparken van 5 tot 100 MW te passeren en zelf een plan te realiseren. De gemeente hecht er belang aan zelf de regie te behouden ten aanzien van de locaties voor windturbines. Uiteraard zijn er alternatieven denkbaar. Echter deze locatie is al jaren in beeld als geschikte locatie voor windturbines en als zodanig ook opgenomen in het Omgevingsplan en vermeld in het bestemmingsplan Buitengebied. De laatste belemmeringen (m.b.t. geluid) zijn in 2010 weggenomen door de aanpassing van de Provinciale Milieu Verordening.
- h. Hetgeen bij antwoord onder 1e is opgenomen geldt evenzeer voor recreanten.
- i. Zie antwoord bij 1b.
- j. De locatie is al sinds 1999 in beeld als mogelijke locatie voor het opwekken van windenergie. De locatie is ook juist vanuit landschappelijk oogpunt daarvoor geschikt bevonden: de koppeling met de Zeelandbrug en het aan de zuidzijde ervan bestaande windpark is een logische keuze. Dat de meest noordwestelijke windturbine in het bestemmingsplan is komen te vervallen doet niet af aan de koppeling met de Zeelandbrug: die blijft in stand. De locatie voldoet daarmee aan de relevante landschappelijke uitgangspunten. Nu ook uit onderzoeken naar de gevolgen voor de omgeving en natuur is gebleken dat er geen obstakels bestaan, is de logische conclusie dat de locatie wel geschikt is.

Conclusie:

De zienswijzen leiden niet tot aanpassing van de toelichting, regels en verbeelding (plankaart). Om andere redenen, namelijk de invloed van het windpark op het Business Park Zierikzee en gebied 't Sas, is besloten tot het laten vervallen van de meest noordwestelijke windturbine in de lijnopstelling met 4 windturbines. De verbeelding (plankaart) is gewijzigd door het schrappen van het meest noordwestelijke bestemmingsvlak. Daardoor resteert een lijnopstelling met 3 windturbines waardoor mogelijk ook (gedeeltelijk) tegemoet wordt gekomen aan de zienswijze.

3 De bewoner van Zwanenburgseweg 12 te Ouwkerk

Zienswijze:

- a. In 1993 is door de provincie medewerking aan realisatie van een natuurontwikkelingsproject met recreatieve ondersteuning afgewezen vanwege kwetsbare slikken. De windturbines zullen in hoge mate de resterende naastgelegen slikken verstoren met geluidshinder en slagschaduw.
- b. Wat is de reden van deze ongewenste beleidswijziging t.a.v. natuurontwikkeling, recreatief medegebruik, landschappelijke inpassing en veiligheid?

Beantwoording gemeente:

- a. Het initiatief zal geen grote gevolgen voor de naastgelegen slikken hebben, zo blijkt uit het natuuronderzoek. Tevens is gebleken dat een vergunning ingevolge de Natuurbeschermingswet 1998 inmiddels is verleend (26 april 2011) zodat vast is komen te staan dat de gevolgen voor de Natura2000-gebieden aanvaardbaar zijn. Er zijn geen gevolgen voor andere natuurwaarden in de omgeving.
- b. Het is ons niet bekend of er ten behoeve van de provinciale medewerking een beleidswijziging nodig was, en zo, of die heeft plaatsgevonden. Dat is ook niet relevant voor deze procedure: Dit initiatief is op zijn eigen merites beoordeeld en heeft een eigen plek in het provinciale beleid (Omgevingsplan Zeeland) en de provinciale regelgeving (Provinciale Ruimtelijke Verordening Zeeland) waaraan het voldoet. Provinciale medewerking is daarvan een logisch vervolg.

Conclusie:

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de toelichting, regels en verbeelding (plankaart).

4 Watersportverbod, Wattbaan 31-49 te Nieuwegein

Zienswijze:

- a. De windturbines liggen te dicht bij kwetsbare natuur.
- b. De windturbines liggen te dicht bij bijzondere landschappen zoals het Nationaal Park Oosterschelde.
- c. Het leidt tot daling van landschappelijke en recreatieve waarde.

- d. Het heeft nadelige gevolgen voor de toekomstige toeristisch recreatieve potentie van Schouwen-Duiveland.

Beantwoording gemeente:

- a. Zie antwoord bij 1b.
- b. Zie antwoord bij 1c.
- c. Zie de antwoorden bij 1c en 1e.
- d. Zie antwoord bij 1e.

Conclusie:

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de toelichting, regels en verbeelding (plankaart). Om andere redenen, namelijk de invloed van het windpark op het Business Park Zierikzee en gebied 't Sas, is besloten tot het laten vervallen van de meest noordwestelijke windturbine in de lijnopstelling met 4 windturbines. De verbeelding (plankaart) is gewijzigd door het schrappen van het meest noordwestelijke bestemmingsvlak. Daardoor resteert een lijnopstelling met 3 windturbines waardoor mogelijk ook (gedeeltelijk) tegemoet wordt gekomen aan de zienswijze.

5 Vereniging Stad en Lande van Schouwen-Duiveland te Zierikzee

Zienswijze:

- a. De locatie is ongeschikt: Zicht op aanlandingspunt van Zeelandbrug dient niet nog meer te worden verstoord.
- b. Open landschap wordt verstoord en er treedt horizonvervuiling op vanaf diverse punten op het eiland.
- c. De rijksadviseur adviseert om plannen voor windparken in nauwe samenhang met elkaar te ontwikkelen om verrommeling van het landschap te voorkomen. Een dergelijke integrale aanpak en/of adequate motivering waarom de strategische visie van de rijksadviseur niet als vertrekpunt is genomen ontbreekt in dit plan.
- d. Er zal geluidsoverlast optreden bij toepassing van één van de types windturbines waardoor die moet worden bijgesteld. Dat is een fout begin.
- e. Verevening zou wel moeten plaatsvinden.
- f. Provincie verplicht niet tot medewerking, en geeft zelf aan de molens het liefst geplaatst te zien in de 4 concentratiegebieden; Advies: plaats de windturbines op Neeltje Jans of de Roggeplaat.
- g. Het quotum voor windenergie is per provincie geregeld, niet per gemeente zodat ook rekening kan worden gehouden met locatie buiten de gemeentegrenzen.
- h. De ruimtelijke kwaliteit moet worden bewaakt en daar passen windturbines aan de Gouweveerse Zeedijk niet bij.

Beantwoording gemeente:

- a. Er wordt aansluiting gevonden bij een groot infrastructureel werk als de Zeelandbrug, maar er wordt wel enige afstand gehouden van het directe aanlandingspunt. Vanwege de mogelijke invloed van het windpark op het Business Park Zierikzee en het gebied 't Sas is besloten om de meest noordwestelijke windturbine in het ontwerpbestemmingsplan te laten vervallen. Daardoor is ook de afstand tot de aanlanding van de Zeelandbrug vergroot. Naar onze mening is er mede daarom geen sprake van verstoring van het aanlandingspunt.
- b. Zie antwoord bij 1k.
- c. De landschappelijke aspecten zijn bij dit plan van groot belang geweest, vandaar dat deskundig onderzoek is verricht en een deskundige onderbouwing van de landschappelijke effecten aan het begin van de procedure is opgezet. Uit die onderbouwing blijkt ook dat de aanwezigheid van het windpark op deze locatie mede voortvloeit uit de aanwezigheid van de Zeelandbrug. Dat is voor deze locatie van oudsher ook juist de drijfveer geweest en gebleven: de samenhang met de Zeelandbrug (windpark in de nabijheid van de aanlanding van de brug) in aansluiting op het gerealiseerde windpark aan de zuidzijde van de Zeelandbrug. Er is daarmee gehandeld (reeds voordat de rijksadviseur daarover zijn algemene mening over ontwikkeling van windparken heeft gegeven) zoals men thans graag de aanpak ziet. Dat de meest noordwestelijke windturbine in het bestemmingsplan is komen te vervallen doet niet af aan de koppeling met de Zeelandbrug: die blijft in stand.
- d. De normen voor geluidbelasting van gevoelige objecten wordt niet overschreden dus in objectieve zin ontstaat er geen geluidsoverlast. Dat mogelijk maatregelen moeten worden getroffen bij toepassing van een bepaald type windturbine doet daar niet aan af. Bij andere activiteiten zijn vaak ook maatregelen nodig om te voldoen aan de geldende geluidsnormen. Dat maakt deze activiteiten niet minder aanvaardbaar. Overigens blijkt uit de nieuwste akoestische rapportages die zijn opgesteld vanwege de landelijke wijziging in normering en methodiek voor het bepalen van geluidhinder van windturbines en de wijziging naar een lijnopstelling met 3 windturbines dat alle onderzochte windturbines voldoen zonder dat maatregelen noodzakelijk zijn.
Van belang is nog te benadrukken dat windturbines geluid produceren dat afhankelijk is van de windsnelheid. Als het windstil weer is, staan de windturbines stil en produceren geen geluid. Pas met het toenemen van de windsnelheid gaan windturbines draaien en daardoor energie maar ook geluid produceren. De in de regelgeving tot 1 januari 2011 opgenomen geluidnorm stond een geluidsniveau toe dat begon bij 40 dB(A) bij windstil weer

- (terwijl er dan geen geluid wordt geproduceerd) en oplet met het toenemen van de windsnelheid. Bij een hogere windsnelheid neemt het achtergrondgeluidsniveau toe waardoor het toenemende geluid van de windturbine(s) dan minder of niet merkbaar is. Sinds 1 januari 2011 gelden in Nederland normen voor geluid als gevolg van windturbines op geluidgevoelige objecten gebaseerd op de beoordelingsmethodiek L_{den} . Daarbij is vastgelegd welk geluidniveau de windturbines mogen veroorzaken op geluidgevoelige objecten waarbij al rekening is gehouden met alle voorkomende meteorologische omstandigheden. De norm is gebaseerd op een zogenaamde dosis-effect-relatie en is daarmee onafhankelijk van het achtergrondgeluidsniveau. Zolang wordt voldaan aan de nieuwe normstelling is er sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, ongeacht het bestaande achtergrondgeluidsniveau. Er wordt met alle mogelijke windturbintypes aan de nieuwe normen voldaan zodat een aanvaardbaar woon- en leefklimaat in de omgeving van de windturbines aanwezig blijft. Los daarvan is echter wel beoordeeld of op en rondom deze locatie een situatie aanwezig is die zodanig afwijkt van andere locaties voor windturbines in Nederland dat op grond daarvan de windturbines niet zouden moeten worden toegestaan. Dat is niet het geval: de omgeving heeft geen bijzondere lokale omstandigheden waardoor de gebruikelijke normstelling voor geluid afkomstig van de windturbines op een andere waarde zou moeten worden neergelegd. Weliswaar is er een stiltegebied gelegen in de Oosterschelde, maar uit geluidsmetingen is gebleken dat het gebiedseigen geluid van het stiltegebied reeds tot een hoog achtergrondgeluidsniveau rondom dat stiltegebied leidt. Voor het overige is de omgeving van de locatie te typeren als een normaal agrarisch gebied.
- e. De vereveningsplicht is niet van toepassing op de realisatie van windturbines, aldus de provincie. Er is dus geen wettelijke basis om deelname aan het vereveningsfonds af te dwingen. Bovendien zouden we dan deze locatie benadelen ten opzichte van andere inmiddels benutte locaties binnen onze gemeente maar ook in de gehele provincie omdat daar ook geen verevening heeft plaatsgevonden. Het toepassen van een vereveningsplicht is bovendien geen wettelijk vereiste, ook niet via de provinciale regels. Binnen onze gemeente bestaat er geen beleid gericht op een vereveningsplicht voor een windturbine locatie.
 - f. Zie antwoord bij 1a en 2g. Daarop aanvullend: dat er andere goede locaties zijn betekent niet dat dit geen geschikte locatie is. Naar onze mening is dit wel een geschikte locatie.
 - g. Het is juist dat er geen gemeentelijk quotum geldt voor het opwekken van duurzame energie. De provincie heeft een minimum quotum in het beleid opgenomen. Zoals in het vorige antwoord opgemerkt is er geen verplichting om binnen de gemeentegrenzen mee te werken aan windenergieprojecten. Echter als gemeente ben je samen met andere gemeenten verantwoordelijk het gestelde quotum te realiseren. De provincie heeft de gemeenten in die zin nodig. Zie verder antwoord bij 2g.
 - h. Zoals hiervoor bij a en c. is aangegeven passen de windturbines naar onze mening wel in het landschappelijke beeld. De ruimtelijke kwaliteit wordt juist niet nadelig beïnvloed door het markeren van het aanlandingspunt van de Zeelandbrug.

Conclusie:

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de toelichting, regels en verbeelding (plankaart). Om andere redenen, namelijk de invloed van het windpark op het Business Park Zierikzee en gebied 't Sas, is besloten tot het laten vervallen van de meest noordwestelijke windturbine in de lijnopstelling met 4 windturbines. De verbeelding (plankaart) is gewijzigd door het schrappen van het meest noordwestelijke bestemmingsvlak. Daardoor resteert een lijnopstelling met 3 windturbines waardoor mogelijk ook (gedeeltelijk) tegemoet wordt gekomen aan de zienswijze.

6 De bewoner van Zuidelijk 10 te Noordgouwe

Zienswijze:

- a. Indiener is voorstander van het plan voor de windturbines.
- b. Er is geen aantasting van het landschap. Landschappelijk is dit geen misser.
- c. Het zal geen nadelige gevolgen hebben op aantrekken nieuwe inwoners.
- d. Het zal geen nadelige gevolgen voor toerisme en recreatie hebben.
- e. Het stadsgezicht van Zierikzee wordt niet bedorven.
- f. Er zijn goede redenen bekend voor de noodzaak op de geplande locatie.
- g. Kies voor schone energie met gebruik van windturbines.

Beantwoording gemeente:

De gehele zienswijze wordt voor kennis aangenomen.

Conclusie:

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de toelichting, regels en verbeelding (plankaart).

7 ARAG Rechtsbijstand namens de bewoner van Boterhoekseweg 2 te Ouwerkerk

Zienswijze:

- a. De windturbines maken geen deel uit van de 4 concentratiegebieden en zijn geen windturbines uit de beginperiode zoals opgenomen op de website van de provincie Zeeland dus de locatie valt niet binnen het provinciale concentratiebeleid.
- b. Het windpark voldoet niet aan de beschrijving voor locatie 9b Oostzijde toegangswegen in het provinciaal beleid.
- c. Er kan niet zonder meer en ongemotiveerd gesteld worden dat de plannen al voor de vaststelling van het Omgevingsplan in voorbereiding waren en anderzijds omdat dit geenszins een vertienvoudiging van de basisregel dat de tiphoogte niet meer dan 15 meter zou mogen worden kan bewerkstelligen.
- d. Er is onvoldoende onderzocht of er bij de aanleg van het beoogde windpark sprake is van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu op grond waarvan inderdaad van het opstellen van een MER kon worden afgezien. Er is in het kader van de milieueffectrapportage sinds kort een vergewisplicht bij windturbineparken vanaf 3 windturbines. Nergens uit blijkt uit wat de gemeente in het kader van de vergewisplicht heeft onderzocht.
- e. Er is een vergunning ingevolge de Natuurbeschermingswet 1998 vereist. Niet is gebleken dat die inmiddels is verleend. Het natuuronderzoek stelt dat “ de bepalingen van de Natuurbeschermingswetgeving de realisatie van een windturbinepark in de Gouweveerpolder niet in de weg staan”. Daarmee is gesuggereerd dat er geen vergunning noodzakelijk zou zijn.
- f. Hoewel er is voldaan aan de wettelijke vereisten is de informatievoorziening volstrekt ontoereikend geweest.
- g. De motivering op de inspraakreactie met betrekking tot het beleid ‘geluid en stilte’ is onvoldoende.
- h. De hoogte van de windturbines staat niet in verhouding tot de omgeving waardoor ernstige afbreuk wordt gedaan aan de overigens open omgeving.
- i. Er is geen onderzoek gedaan naar de effectiviteit en verdere gevolgen van minder hoge windturbines hetgeen onzorgvuldig is.

Beantwoording gemeente:

- a. Zie antwoord bij 1a.
- b. Voor de gemeente, alsook voor de provincie heeft nooit onduidelijkheid bestaan over de interpretatie van de bedoelde locatie onder nummer 9b “Oostzijde toegangswegen”. De locatie Gouweveerse Zeedijk zoals nu in het plan opgenomen voldoet daarom zonder twijfel aan deze beschrijving. In het verleden werd zelfs een (in oostelijke richting) nog verlengde invulling getypeerd als deze locatie. Bovendien heeft de provincie ook juist in 2009 (dus na vaststellen van het Omgevingsplan 2006-2012) in de Provinciale Milieu Verordening opgenomen dat bepaalde geluidsnormen (niet) gelden voor het windturbineproject Gouweveerse Zeedijk, waarmee nog eens werd onderstreept dat deze locatie van provinciaal belang was en in het provinciaal beleid en regelgeving een duidelijke plaats heeft.
- c. De voorwaarden in de Provinciale Ruimtelijke Verordening Zeeland bepalen dat de maximale tiphoogte van 15 meter niet geldt voor de “Overige locaties” zoals opgenomen op de kaart bij genoemde Verordening indien in de toelichting aannemelijk wordt gemaakt dat het een windenergieproject betreft dat reeds voor de vaststelling van het Omgevingsplan in voorbereiding is genomen. Aangezien dit windenergieproject aan de Gouweveerse Zeedijk al sinds 1999 in diverse gemeentelijke en provinciale beleidsstukken is vermeld, bestaat er geen enkele twijfel over dat dit project voor het vaststellen van het Omgevingsplan al in voorbereiding was. De toelichting behoefde daarom geen nadere onderbouwing. Bovendien heeft de provincie ook juist in de Provinciale Milieu Verordening opgenomen dat bepaalde geluidsnormen (niet) gelden voor het windturbineproject Gouweveerse Zeedijk, waarmee nog eens werd onderstreept dat deze locatie ook van provinciaal belang was en in het provinciaal beleid en regelgeving een plaats heeft.
Reeds in 1996 heeft initiatiefnemer het plan bij de gemeente neergelegd om de locatie te ontwikkelen voor windturbines voor 7 tot 10 windturbines met een ashoogte van tenminste 40 tot 60 meter en een rotordiameter van 40 tot maximaal 65 meter bij de Gouweveerse Zeedijk en aansluitend (in toen de buurgemeente Duiveland) 4 tot 6 van dezelfde windturbines aan de Nieuwendijk. Er zijn vlak daarna visualisaties gemaakt met windturbines met een ashoogte van 50 meter en een rotordiameter van 44 meter (tiphoogte 72 meter). In de periode tot aan het vaststellen van de Structuurvisie in 2001 zijn verschillende aantallen en maatvoeringen van windturbines in beeld geweest. De Structuurvisie in 2001 geeft geen richting voor aantal en maatvoering, wel dat de locatie geschikt is voor windturbines. In 2003 is de gemeente door initiatiefnemer geïnformeerd over de invulling met 8 windturbines met een ashoogte van 80 meter en een rotordiameter van 90 meter (bij excursie bij Windpark Piet de Wit te Ooltgensplaat). Later in 2003 zijn nieuwe visualisaties gemaakt en aan de gemeente ter beschikking gesteld. Daarbij zijn drie varianten opgenomen: 10 windturbines met ashoogte 70 meter en rotordiameter 70 meter (tiphoogte 105 meter), 8 windturbines met ashoogte 90 meter en rotordiameter 90 meter (tiphoogte 135 meter) en 6 windturbines met ashoogte 110 meter en rotordiameter 110 meter (tiphoogte 165 meter). In 2005 wordt in een afstemmingsoverleg tussen provincie, gemeente en initiatiefnemer vastgesteld dat er draagvlak bij de overheid is voor een invulling van de locatie met 4 windturbines in lijnopstelling evenwijdig aan de

Gouweveerse Zeedijk. In september 2006 wordt als uitvoering van een aanbeveling van de provincie een ruimtelijke onderbouwing opgesteld voor 4 windturbines met een ashoogte van 90 meter en een rotordiameter van 90 meter (tiphoogte 135 meter) en 4 windturbines met een ashoogte van 80 meter en een rotordiameter van 107 meter (tiphoogte 133,5 meter). In de Structuurvisie Buitengebied, vastgesteld in maart 2009 is opgenomen dat de locatie met 4 windturbines aanvaardbaar is.

Dit, uiteraard niet-volledige, overzicht van een ontwikkeling die al in 1996 is ingezet en sinds 1999 in diverse gemeentelijke en provinciale beleidstukken is opgenomen maakt duidelijk dat de locatie reeds ver voor het vaststellen van het Omgevingsplan 2006-2012 is aangevangen. Bovendien maakt het tevens duidelijk dat de maatvoering zoals thans in de regels is opgenomen ook niet significant afwijkt van de maatvoering zoals die in elk geval sinds 2003 al bij gemeente en provincie in beeld is.

Vanwege de mogelijke invloed van het windpark op het Business Park Zierikzee en gebied 't Sas is besloten om de meest noordwestelijke windturbine in het ontwerpbestemmingsplan te laten vervallen. Het Omgevingsplan laat zich niet uit over het aantal windturbines op deze locatie zodat een opstelling van 4, maar ook de opstelling met 3 windturbines zoals in het definitieve bestemmingsplan mogelijk wordt gemaakt in overeenstemming zijn met het provinciale beleid. Ook het gemeentelijk beleid staat een opstelling met 3 windturbines niet in de weg.

- d. De aangegeven "vergewisplicht" bestaat pas sinds 1 april 2011 in de nationale wetgeving en is vanwege het overgangsrecht niet van toepassing op deze procedure omdat het ontwerpbestemmingsplan ter inzage is gelegd voor 1 april 2011. Echter, deze vergewisplicht werd algemeen bekend verondersteld sinds een uitspraak van het Hof van Justitie op 15 oktober 2009 (nummer C-255/08) waarbij reeds duidelijk werd dat de nationale wetgeving niet geheel in overeenstemming met de Europese mer-richtlijn was. In het ontwerpbestemmingsplan werd daarom in paragraaf 4.2 al uitgebreid ingegaan op de eventuele mer-beoordeling en mer-plicht als gevolg van andere factoren dan het niet bereiken van de drempel van 15 MW die in het Besluit milieueffectrapport is opgenomen. De vergewisplicht zoals sinds kort opgenomen in de nationale wetgeving (maar niet van toepassing op deze procedure) is derhalve al toegepast op onderhavige procedure. Nadrukkelijk is daarbij overwogen dat ook bij het gebruiken van de andere selectiecriteria als bedoeld in Bijlage III de conclusie is dat belangrijke nadelige gevolgen voor de omgeving of het milieu moeten worden uitgesloten zodat het opstellen van een MER niet noodzakelijk is. De vergewisplicht in de onlangs in werking getreden wetwijziging komt exact overeen met de reeds toegepaste vergewisplicht. Vanwege de wijziging van 4 naar 3 windturbines is de vergewisplicht opnieuw uitgevoerd en neergelegd in de toelichting het bestemmingsplan.
- e. Voor de onderbouwing van het bestemmingsplan is het niet noodzakelijk dat een vergunning ingevolge de Natuurbeschermingswet 1998 daadwerkelijk is verleend. Het is voldoende dat aannemelijk is dat de Natuurbeschermingswet 1998 niet in de weg staat aan de uitvoering van het plan. Met het bekendmaken van het positieve voornemen om de vergunning te verlenen is voldaan aan het vereiste criterium. Overigens is de vergunning verleend op 26 april 2011 en verzonden op 27 april 2011. Er is geen beroep ingesteld tegen deze vergunning.
- f. Zoals ook door de indiener van de zienswijze is aangegeven, is voldaan aan de wettelijke vereisten. Overigens is daarnaast in het kader van het bekendmaken van het voorontwerpbestemmingsplan ook een informatieavond georganiseerd. Niet valt in te zien waarom voor dit plan meer informatie had moeten worden verstrekt.
- g. De beleidsmodule "geluid en stilte" is, zoals in de toelichting bij het bestemmingsplan is opgenomen en ook eerder aangegeven als reactie op de inspraak op het voorontwerpbestemmingsplan, niet nader geconcretiseerd. Hierdoor dient de module wel om te toetsen of we een ontwikkeling willen toestaan of niet, maar is het niet mogelijk op basis van de module nadere normen te stellen. Dit initiatief is al in voorbereiding sinds eind jaren negentig, ver voor het vaststellen van het beleid "geluid en stilte". Hoewel het oorspronkelijke initiatief afwijkt van het nu te realiseren plan mag aangenomen worden dat we strikt genomen voldoen aan het standstill-beleid en er geen reden is op basis van de beleidsmodule "geluid en stilte" nee te zeggen tegen onderhavig plan.
- h. Zie antwoorden bij 1c, 1i en 1k.
- i. Dit klopt. Initiatiefnemer heeft een principeverzoek ingediend. De initiatiefnemer is ondernemer en heeft verstand van de manier waarop hij de windlocatie nadere invulling kan geven. Het is niet aan de gemeente om zich hierin te mengen. Het is dus in eerste instantie aan de initiatiefnemer overgelaten om te bepalen welke klasse windturbines op deze locatie zo rendabel mogelijk zijn maar ook landschappelijk inpasbaar zijn. Met die wetenschap (waaronder de landschappelijke onderbouwing) heeft de gemeente bepaald welke maximale afmetingen aanvaardbaar zijn en zijn die eisen in het bestemmingsplan als maatvoering opgenomen. Een locatie voor windenergie dient nuttig en zo optimaal mogelijk te worden benut. Daarom heeft de gemeente een minimumhoeveelheid te realiseren Megawatt opgenomen in de regels van het bestemmingsplan. Kleine(re) windturbines leveren minder duurzame energie en zijn reeds daarom minder gewenst. Nu de gevolgen van de gewenste klasse windturbines aanvaardbaar zijn is daar medewerking aan verleend in onderhavige procedure. Het niet onderzocht hebben van de effectiviteit en de gevolgen van kleinere windturbines is daarmee niet onzorgvuldig geweest.

Conclusie:

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de toelichting, regels en verbeelding (plankaart). Om andere redenen, namelijk de invloed van het windpark op het Business Park Zierikzee en gebied 't Sas, is besloten tot het laten vervallen van de meest noordwestelijke windturbine in de lijnopstelling met 4 windturbines. De verbeelding (plankaart) is gewijzigd door het schrappen van het meest noordwestelijke bestemmingsvlak. Daardoor resteert een lijnopstelling met 3 windturbines waardoor mogelijk ook (gedeeltelijk) tegemoet wordt gekomen aan de zienswijze.

8 Overlegorgaan Nationaal Park Oosterschelde

Zienswijze:

- a. De landschappelijke kwaliteiten van de Oosterschelde en de naastgelegen polders worden ernstig aangetast.
- b. De Oosterschelde wordt daardoor steeds meer omrand door industriële bebouwing. Dit heeft een negatief effect op de (toeristische) belevingswaarde van de Oosterschelde.
- c. De kwaliteiten van een nationaal park kunnen een bijzonder afwegingselement zijn.

Beantwoording gemeente:

- a. Zie antwoord bij 1c en hieronder bij c. Hierbij wordt gewezen op de afwijkende hoogte van de turbines in het Windpark Zierikzee: "Bouwwerken met een dergelijke hoogte zijn thans nog niet aanwezig langs de Oosterschelde". De maximale absolute bouwhoogte wijkt weliswaar gering af van de turbines die in de nabijheid van de Stormvloedkering op Neeltje Jans en Noord-Beveland aanwezig zijn. De verschillen met deze turbines zijn echter zodanig gering dat dit niet of nauwelijks kan worden opgemerkt. Zowel op Neeltje Jans, Noord-Beveland als in het Windpark Zierikzee gaat het om de nieuwere generatie turbines die wat betreft omvang (maat en schaal) passend zijn bij het grootschalige landschap van de deltawateren en de hierbij behorende infrastructuur. In de gemeente Veere is er bij de stormvloedkering zelfs sprake van de ontwikkeling van windturbines met een hoogte van 180 meter die nog als passend bij deze omgeving (deltawateren) worden aangemerkt.
- b. Zie antwoord bij 1e. Daarop aanvullend: de persoonlijke beleving van de Oosterschelde kan worden beïnvloed door dit plan, maar gelet op de reeds aanwezige windturbines rondom de Oosterschelde zal de invloed beperkt zijn. Bovendien ontstaat er een landschappelijk verantwoorde en onderbouwde spiegeling met de windturbines van dezelfde orde grootte aan de zuidzijde van de Zeelandbrug, ook nabij de Oosterschelde. Wellicht wordt dit door gebruikers van de Oosterschelde juist als positieve invloed voor de belevingswaarde gewaardeerd.
- c. Het is juist dat de kwaliteiten van een nationaal park een bijzonder afwegingselement kunnen zijn. De kwaliteiten van het nationaal park Oosterschelde zijn ook vanaf het begin betrokken bij de landschappelijke inpassing van het initiatief. Zoals ook door u aangegeven in de zienswijze is in het Beheers- en inrichtingsplan Nationaal Park Oosterschelde opgenomen dat windturbines door hun aard en omvang het beste aansluiten bij de grote infrastructurele werken rondom het nationaal park, die ze als het ware markeren. Juist het landschappelijk gemotiveerd aansluiten van de windturbines bij het grote infrastructurele werk, de Zeelandbrug, leidt voor de gemeente tot de conclusie dat de windturbines wel degelijk in overeenstemming zijn met het Beheers- en Inrichtingsplan Nationaal Park Oosterschelde. Naar onze interpretatie van dit plan ontstaat daarmee geen strijd, evenmin als dat is opgetreden met de inmiddels gerealiseerde windturbines die de zuidzijde van de Zeelandbrug markeren. Dat de meest noordwestelijke windturbine in het bestemmingsplan is komen te vervallen doet overigens niet af aan de markering van het aanlandingspunt van de Zeelandbrug: die blijft in stand.

Conclusie:

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de toelichting, regels en verbeelding (plankaart). Om andere redenen, namelijk de invloed van het windpark op het Business Park Zierikzee en gebied 't Sas, is besloten tot het laten vervallen van de meest noordwestelijke windturbine in de lijnopstelling met 4 windturbines. De verbeelding (plankaart) is gewijzigd door het schrappen van het meest noordwestelijke bestemmingsvlak. Daardoor resteert een lijnopstelling met 3 windturbines waardoor mogelijk ook (gedeeltelijk) tegemoet wordt gekomen aan de zienswijze.

9 De bewoner van Hoofdpootstraat 9 te Zierikzee

Zienswijze:

- a. Indiener is voorstander van het plan voor de windturbines.
- b. Indiener verbaast zich over actie van tegenstanders die is opgezet met veel gevoel van kennis hoe de bevolking te bespelen is. Indiener vraagt zich af of degenen die de folder hebben teruggestuurd weten waar ze tegen zijn.
- c. Er is geen bewijs dat toerisme wordt geschaad.
- d. Het alternatief is meer kerncentrales dat meer gevaar oplevert (Japan).

Beantwoording gemeente:

De gehele zienswijze wordt voor kennis aangenomen.

Conclusie:

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de toelichting, regels en verbeelding (plankaart).

10 DAS namens de bewoonster van Gouweveerseweg 3 te Zierikzee

Zienswijze:

- a. De belangen van de bewoonster worden onevenredig aangetast.
- b. Er is strijd met de goede ruimtelijke ordening.
- c. Het uitzicht wordt onevenredig veranderd c.q. aangetast en er is onevenredige overlast.
- d. Er wordt weinig aandacht gehecht aan het open landschap ter plaatse dat zo ingrijpend wordt gewijzigd.
- e. Niet alleen de omvang van het windpark (14,4 MW maximaal) maar ook andere factoren zouden moeten worden meegenomen bij de beoordeling of een MER vereist is. Daarbij is relevant het Natura2000-gebied Oosterschelde en de recreatiegebieden van Schouwen-Duiveland. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft bij uitspraak van 4 februari 2011 bevestigd dat niet enkel het totale vermogen van belang is maar ook andere omstandigheden meegenomen moet worden bij de beoordeling of een mer is vereist.
- f. Er is strijdigheid met het provinciaal beleid. Er blijkt onvoldoende concreet dat de locatie "Oostzijde toegangswegen" met nummer 9b verwijst naar Windpark Zierikzee.
- g. Het vorige punt steekt des te meer omdat nu windturbines mogelijk worden gemaakt met een enorme hoogte terwijl op basis van het provinciaal beleid de basisregel geldt dat de tiphoogte niet hoger mag zijn dan 15 meter.
- h. Er is geen noodzaak tot het oprichten van dit windpark. Er staat in Zeeland reeds 224 MW aan windenergie opgesteld waarmee de provincie ruim voldoet aan de landelijke doelstelling.
- i. Windturbines op zee zijn meer effectief dan op deze landlocatie omdat hier minder wind is.

Beantwoording gemeente:

- a. Bij de afweging van belangen is zorgvuldig onderzocht of de ruimtelijke ontwikkeling een aantasting van de omliggende percelen/bestemmingen tot gevolg zou hebben en zo ja, of die aantasting dan aanvaardbaar is. Uit de onderzoeken is gebleken dat de gevolgen voor de omgeving (ruim) binnen alle wettelijke normen en richtlijnen blijven. Zo ook ter plaatse van de woning Gouweveerseweg 3. Op basis hiervan alsmede op basis van de conclusies uit de planschaderisicoanalyse stellen wij ons op het standpunt dat er geen sprake is van onevenredige aantasting van de belangen van de bewoonster. Natuurlijk zal er een landschappelijke verandering optreden in de nabijheid van haar woning, maar er is geen sprake van een zodanige invloed voor haar woning en perceel dat daardoor zou moeten worden afgezien van het meewerken aan deze maatschappelijk belangrijke ontwikkeling.
- b. Bij een goede ruimtelijke ordening is het onder meer van belang dat de bestemmingen in een groter gebied met elkaar in overeenstemming zijn en elkaar niet onevenredig nadelig beïnvloeden. Dat is in dit geval zeker aan de orde: de windturbines met de 3 locaties in het agrarisch gebied hebben geen nadelige invloed op de bestemmingen in de omgeving. De inhoudelijke aspecten zijn deskundig onderzocht en daaruit blijkt dat bij welke uitvoering van het bestemmingsplan ook, de gevolgen voor de omgeving, natuur en landschap aanvaardbaar zijn binnen de nationale wet- en regelgeving, provinciaal beleid en gemeentelijk beleid.
- c. Zie antwoorden bij 1c, 1i en 1k. Onduidelijk is wat de indiener precies bedoelt met "onevenredige overlast". In algemene zin kan daarover worden opgemerkt dat de gevolgen van het windpark voor de omgeving en omliggende woningen voldoet aan de objectieve maatstaven zoals die in overige wet- en regelgeving is opgenomen.
- d. Zie antwoord bij 1k.
- e. Zie antwoord bij 7d. Aanvullend daarop: er is geen sprake van recreatiegebieden in de directe omgeving, anders dan de Oosterschelde. Er bestaat geen aanleiding voor de algemene stelling dat recreatiegebieden nadelig worden beïnvloed door windturbines aan de rand ervan. De akoestische gevolgen van de exploitatie van het windpark zullen op de Oosterschelde niet of (in de directe nabijheid van de windturbines) nauwelijks merkbaar zijn. Zie ook antwoord bij 1e. De uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 4 februari 2011 was derhalve ook al gevolgd in het ontwerpbestemmingsplan.
- f. Zie antwoorden bij 7b en 7c.
- g. De Provinciale Ruimtelijke Verordening Zeeland voorziet algemeen in een toegestane maximale hoogte van 15 meter. Voor bepaalde locaties geldt die maximale hoogte niet, onder andere voor de vier concentratiegebieden en de "Overige locaties" waarvan onderhavige locatie deel uit maakt. Er geldt daarmee geen enkele maximale hoogte voor de windturbines binnen de bedoelde locaties. Op grond van landschappelijke aspecten acht de gemeente voor deze locatie een maatvoering zoals thans in het bestemmingsplan opgenomen aanvaardbaar.

- h. In het kader van landelijke afspraken dient in Zeeland tenminste 205 MW vermogen aan windenergie te zijn opgesteld in 2010. De provinciale doelstelling in het Omgevingsplan 2006-2012 is geformuleerd als "In 2010 is minimaal 250 MW aan windenergie in Zeeland gerealiseerd". Uit een overzicht in 2010 (Stand van zaken ontwikkeling windenergie d.d. 16 november 2010) dat op 22 november 2010 door Gedeputeerde Staten aan de leden van Provinciale Staten is gestuurd blijkt dat in oktober 2010 205 MW opgesteld vermogen windenergie is gerealiseerd. Eind december 2010 zou dat 224 MW zijn in verband met de indertijd reeds aangevangen bouw. In verband met in voorbereidende bouw kon nog worden gerekend op een spoedige realisatie van 13,4 MW zodat het totaal op 237 MW uitkomt. Er wordt dus niet voldaan aan de provinciale doelstelling van minimaal 250 MW in 2010. Bij de Kreekraksluizen wordt verwacht dat er tenminste 80 MW wordt gerealiseerd in de nabije toekomst (afgeronde procedure). In totaal is daarmee binnen enkele jaren een vermogen van 317 MW te verwachten. Daarnaast gaat het overzicht er van uit dat de locatie Gouweveersedijk voor tenminste 9,2 MW zal bijdragen aan het provinciaal vermogen aan windenergie. Naar verwachting van Gedeputeerde Staten is er binnen enkele jaren 450 MW een vermogen gerealiseerd. Op landelijk niveau wordt verwacht dat Zeeland tenminste 250 MW opgesteld vermogen windenergie zal hebben gerealiseerd in 2020. Gelet op deze getallen bestaat er geen noodzaak om de locatie in te vullen omdat aan de te verwachten landelijk opgelegde minimale doelstelling voor Zeeland in 2020 waarschijnlijk zal worden voldaan. Het bereiken van een minimale doelstelling neemt niet weg dat er geen goede redenen meer zijn om mee te werken aan deze locatie. Zie daarvoor ook antwoord bij 2g.
- i. Het wordt niet ontkend dat het op zee meestal harder waait dan op landlocaties voor windturbines. Dat is echter geen reden om niet mee te werken aan onderhavige locatie. Bovendien liggen de kosten van het bouwen en exploiteren van windturbines op zee veel hoger dan windturbines op land waardoor de hoeveelheid duurzame energie ook veel hoger moet zijn om het project rendabel te kunnen exploiteren. Zie verder vorige antwoord en antwoord bij 5f.

Conclusie:

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de toelichting, regels en verbeelding (plankaart). Om andere redenen, namelijk de invloed van het windpark op het Business Park Zierikzee en gebied 't Sas, is besloten tot het laten vervallen van de meest noordwestelijke windturbine in de lijnopstelling met 4 windturbines. De verbeelding (plankaart) is gewijzigd door het schrappen van het meest noordwestelijke bestemmingsvlak. Daardoor resteert een lijnopstelling met 3 windturbines waardoor mogelijk ook (gedeeltelijk) tegemoet wordt gekomen aan de zienswijze.

11 De bewoner van Haneweg 6 te Ouwkerk heeft 2 afzonderlijke zienswijzen ingediend

Zienswijze A:

- a. Indiener heeft nog geen uitnodiging ontvangen voor het mondeling toelichten van de bezwaren.
- b. De reactie op de inspraak op het voorontwerp is geschreven door de partij die de windturbines wil realiseren.
- c. Zijn inspraakreactie is zonder toestemming doorgestuurd aan voorgaande organisatie inclusief persoonlijke gegevens. Dit lijkt een schending van mijn privacy.
- d. De windturbines dissoneren met de omgeving vanwege grootte en ligging.
- e. Het stadsgezicht van Zierikzee is het belangrijkste landmark voor toerisme en recreatie.
- f. Vanuit het oosten ziet men een muur van windturbines die het zicht op het stadsgezicht van Zierikzee onttrekken.
- g. Vanaf het westen kijkt men naar het stadsgezicht van Zierikzee met daarachter een haag van torenhoge en onrustig draaiende windturbines waarbij het stadsgezicht geheel in het niet valt.
- h. Strijdig met Natura2000 in relatie tot Oosterschelde. Onderzoek had moeten worden uitgevoerd door onafhankelijk en gecertificeerd bureau. Wat is het nut van een natuurgebied als dit wordt ingesloten door torenhoge bouwsels? Bovendien heeft de EU duidelijke richtlijnen uitgevaardigd voor de combinatie Windparken en Natura2000 gebieden.
- i. Geluidshinder: geluidsbeleving is geen persoonlijke kwestie, er gelden geluidscontouren.
- j. Het belangrijkste nadelige gevolg voor de gezondheid van mens en dier zijn de lage frequentie trillingen van ongeveer 1 Hz. Hier is studie naar gedaan in de Verenigde Staten en de gegevens zijn gepubliceerd in "Wind Turbine Syndrome", onderzoekster Dr. Nina Pierpont (MD PH).
- k. Slagschaduw effecten worden niet veroorzaakt door reflectie maar door draaiende wieken.
- l. Er is geen noodzaak of voordeel om op deze locatie windenergie op te wekken.
- m. Het past niet in het economische speerpunten beleid. Nadelige gevolgen voor toerisme en recreatie.
- n. Windenergieprojecten moet worden geclusterd en op plaatsen gezet waar geen bezwaren bestaan zoals in het huidige beleid van de provincie is aangegeven.
- o. Nadelige gevolgen voor aantrekken van toekomstige bewoners.
- p. Het oorspronkelijke plan ging over relatief kleine turbines.
- q. Ook recreanten ondervinden hinder van geluid en trilling.
- r. Het plan is desastreus voor het toerisme.

- s. Er is geen schaarste aan geschikte locaties.
- t. Advies: vraag in afwachting van strategische visie advies aan Paul Schnabel of wacht op de structuurvisie voor de toekomst van geheel Schouwen-Duiveland.

Zienswijze B:

- u. Het Omgevingsplan voorziet niet in een viertal grootschalige windturbines.
- v. De windturbines liggen te dicht bij kwetsbare natuur.
- w. De windturbines liggen te dicht bij bijzondere landschappen zoals het Nationaal Park Oosterschelde; Het is een aantasting van het Schouwen-Duivelandse landschap. De windturbines leiden tot een verrommeling van het landschap. Het is landschappelijk een misser.
- x. Het zal nadelige gevolgen hebben op het aantrekken van nieuwe inwoners.
- y. Het zal nadelige gevolgen hebben voor toerisme en recreatie.
- z. Het stadsgezicht van Zierikzee word bedorven door de alles overheersende objecten.
- aa. Windturbines zijn op deze locatie niet noodzakelijk.

Beantwoording gemeente:

- a. Het is niet voorgeschreven of gebruikelijk dat indieners van een inspraakreactie worden uitgenodigd om dat toe te lichten. In geval de inspraakreactie (of zienswijze) vragen oproept kan voor een juiste beoordeling een mondelinge toelichting verhelderend werken. De inspraakreactie, noch de zienswijze geven aanleiding om een mondelinge toelichting te vragen.
- b. De gemeente heeft met de initiatiefnemer een overeenkomst gesloten om de organisatie en kosten van de noodzakelijke werkzaamheden voor de herziening van het bestemmingsplan te regelen. De Wet ruimtelijke ordening verplicht sinds 1 juli 2008 tot het verhalen van de kosten die gemoeid zijn met een planologische procedure. In de situatie dat er één initiatiefnemer is, is kostenverhaal het beste te realiseren met een overeenkomst tussen de gemeente en de initiatiefnemer. Dat is in dit dossier daarom ook toegepast. Op grond van die overeenkomst is de initiatiefnemer gehouden om de teksten voor deze procedure voor eigen rekening en risico in concept aan de gemeente te leveren. De gemeente controleert en (indien nodig) corrigeert de conceptteksten en blijft verantwoordelijk voor de inhoud van de definitieve stukken, waaronder de reacties op vooroverleg- en inspraakreacties. Dat is overigens niet anders in de andere dossiers waar door de gemeente een extern bureau wordt ingeschakeld om een bestemmingsplanprocedure inhoud te geven.
- c. Het is correct dat de inspraakreacties en zienswijzen ter beschikking worden gesteld aan het bureau dat de conceptreactie dient aan te leveren. Voor een juiste beoordeling van de inspraakreactie en/of zienswijze die is gericht op een planologische ontwikkeling is het noodzakelijk dat de NAW-gegevens daarbij zijn vermeld. Dat is niet in strijd met de regels omtrent privacybescherming.
- d. Zie antwoord bij 1c.
- e. Het is juist dat het stadsgezicht van Zierikzee een belangrijke landmark voor toerisme en recreatie is. Dat betekent echter niet dat daarnaast een ruimtelijk object die de aanlanding van de Zeelandbrug op Schouwen-Duiveland markeert niet zou zijn toegestaan. Zie verder antwoord bij 1f.
- f. Naar onze interpretatie is er geen sprake van een muur van windturbines die vanuit het oosten het zicht op het stadsgezicht van Zierikzee zal ontnemen. Enerzijds omdat de windturbines ten zuidoosten van Zierikzee zijn gelegen en vanwege de afstand tussen de 1^e windturbine in de lijnopstelling met 3 windturbines niet interfereren met het stadsgezicht. Anderzijds omdat de 3 windturbines in een lijnopstelling met een ruime tussenafstand geenszins kunnen worden getypeerd als een muur die het zicht op het gebied erachter wegneemt. Zie verder antwoord bij 1i en 1k.
- g. Vanuit het westen zal het zicht op Zierikzee naar onze mening niet (onaanvaardbaar) worden beïnvloed. Door de perspectiefwerking zal het zicht op de windturbines vanwege afschermdende begroeiing en bebouwing naar verwachting wegvallen achter het stadsgezicht van Zierikzee. De windturbines zullen niet of nauwelijks zichtbaar zijn vanuit het westen van Zierikzee.
- h. Het natuuronderzoek is uitgevoerd door een daartoe deskundig bureau dat een goede reputatie heeft. Er bestaat geen eis of richtlijn dat een dergelijke deskundige moet zijn gecertificeerd volgens een bepaalde (kwaliteits)norm. Er bestaat geen aanleiding om aan het onderzoek te twifelen. Overigens blijkt ook de provincie voldoende vertrouwen te hebben in het uitgevoerde onderzoek nu de vergunning ingevolge de Natuurbeschermingswet 1998 is verleend op basis van hetzelfde onderzoek. Het nut van een natuurgebied wordt niet uitsluitend bepaald door de aanwezigheid van bouwwerken aan de rand ervan. De gevolgen van elke ontwikkeling in de omgeving van een natuurgebied dienen te worden onderzocht waarbij moet te worden bepaald of de ontwikkeling, in samenhang met andere projecten en activiteiten die invloed op het natuurgebied hebben, aanvaardbaar is. Het windpark is, ook in samenhang met andere projecten en activiteiten, aanvaardbaar voor wat betreft de gevolgen voor natuur. De Europese commissie heeft in oktober 2010 richtlijnen bekendgemaakt die betrekking hebben op de plaatsing van windturbines in Natura2000-gebieden. Daarvan is hier geen sprake omdat de windturbines niet in maar buiten de begrenzingen van het Natura2000-gebied Oosterschelde gepland.

- i. Er gelden objectieve normen voor geluidshinder. Aan de wettelijke normen wordt in alle gevallen voldaan. In de reactie op de inspraak is getracht duidelijk te maken dat desondanks de beleving van geluid ook een persoonlijke kant kent. Ondanks dat wordt voldaan aan de wettelijke normen voor geluidshinder is daarmee niet uit te sluiten dat bepaalde personen het geluidsniveau toch als overlast ervaart. De objectieve geluidsnormen worden echter algemeen aanvaardbaar geacht, zodat wij ze in dit geval ook als referentie nemen. Zie verder antwoord bij 5d.
- j. Het onderzoek van Pierpont is in hoofdlijnen bekend. Zij concludeert dat laagfrequent geluid kan leiden tot fysieke klachten. Het in acht nemen van een minimale afstand van 1900 tot 2300 meter (afhankelijk van het soort gebied) van de windturbine tot gevoelige bestemmingen zou deze gezondheidsproblemen kunnen voorkomen. Ook in Frankrijk is deze problematiek onderzocht en heeft de Académie Nationale de Médecine (equivalent RIVM) geadviseerd voor windturbines met een vermogen van 2, 5 Mw een minimale afstand van 1500 meter tot gevoelige bestemmingen in acht te nemen.

Echter, op internationaal niveau zijn de meningen over het optreden van schade door laagfrequent geluid van windturbines, verdeeld. Het RIVM deelt de mening van Pierpont en de Académie niet. In Nederland zijn richtlijnen en informatie gegeven door:

- GGD, Windturbines; invloed op de omgeving, Informatieblad LCM, december 2006: voldoen aan de normale geluidsnormen biedt ook voldoende bescherming tegen laagfrequent geluid
- RIVM, Windturbines; invloed op de beleving en gezondheid van omwonenden, GGD-informatieblad medische milieukunde, 2008: laagfrequent geluid treedt wel op maar er is weinig aanleiding om te menen dat het een factor van belang is.

- RIVM, Evaluatie nieuwe normstelling windturbinegeluid, Invloed van verschillende grenswaarden op blootstelling, hinder en mogelijkheden ontwikkelingslocaties, 2009: (citaat)

Concluderend kan gesteld worden dat bij een richtwaarde van 40 dB of meer hinder wegens laagfrequent geluid van windturbines niet significant groter zal zijn dan de dosis-responsrelaties voorspellen. Bij plaatsing van nieuwe turbines is een aparte toetsing aan de Vercammencurve dus niet nodig, als reeds aan de (A-gewogen) richtwaarde wordt voldaan.

Ook andere onderzoekers komen tot de conclusie dat laagfrequent geluid onder de gehoordrempel ligt [18]. Volgens [19] overschrijdt het laagfrequente geluid van de Vestas V80 (2 MW) pas binnen een straal van 118 m de gehoordrempel. Op deze afstand ligt de (A-gewogen) L_{den} -waarde ruim boven de 50 dB.

Aangezien alle onderzochte types windturbines (zo nodig met maatregelen) voldoen aan de richtwaarde van 40 dB(A-gewogen) moet worden aangenomen dat op grond van de nationale inzichten over laagfrequent geluid er geen aanleiding bestaat aan te nemen dat er negatieve gevolgen optreden bij de omwonenden.

- k. Het optreden van slagschaduw wordt inderdaad veroorzaakt door het draaien van de wieken en treedt dan op bij die plaatsen waarmee de zon en de draaiende wieken op één lijn staan. Voor de omvang van het optreden van slagschaduw ter plaatse van gevoelige objecten gelden objectieve normen. Aan die normen kan worden voldaan en moet worden voldaan omdat ze rechtstreeks gelden op grond van het Activiteitenbesluit. Slagschaduw effecten treden ook op op andere locaties dan de gevoelige objecten en daarvoor gelden geen normen. Omdat slagschaduw elke dag anders is (de zon doorloopt elke dag van het jaar een andere curve) zal het optreden ervan steeds wisselend en gedurende korte tijdsintervallen plaatsvinden. Dat is echter niet belemmerend of nadelig voor de omgeving.
- l. Zie antwoord bij 2g. Daarop aanvullend: het voordeel voor deze locatie is gelegen in het goede windaanbod waardoor rendabel windenergie kan worden opgewekt maar ook de omgeving de ruimte biedt voor deze ontwikkeling omdat de gevolgen ervan beperkt en aanvaardbaar zijn. Bovendien is er een landschappelijk voordeel door de samenhang met de windturbines aan de zuidzijde van de Zeelandbrug.
- m. Het windpark is al in voorbereiding sinds 1999 en komt sindsdien in gemeentelijke planologische kaders voor zodat de uitwerking in het bestemmingsplan een logisch vervolg is. Dat het niet is opgenomen in het economische speerpunten beleid doet daar niets aan af. Zie verder antwoord bij 1e.
- n. Het windpark is in overeenstemming met het huidige provinciaal beleid. Zie verder antwoorden bij 1a en 7b. Dat er thans een provinciale voorkeur bestaat voor de vier concentratiegebieden doet daar niets aan af. Zie verder antwoorden bij 2g, 5f en 10f.
- o. Zie antwoord bij 1d.
- p. Zie antwoord bij 7c.
- q. Trillingen anders dan geluidtrillingen treden niet op. Voor wat betreft laagfrequent geluid dat op zeer korte afstand van de windturbines mogelijk als trilling kan worden waargenomen, zie antwoord bij j. Aangezien recreanten niet langdurig op zulk een korte afstand van de windturbines zullen verblijven is dat niet onaanvaardbaar. Voor wat betreft (overig) geluid geldt dat evenzeer: in de directe nabijheid ervan zullen de recreanten de geluidbelasting van de windturbines waarnemen maar zodra de Zeelandbrug met de drukke provinciale weg wordt benaderd zal dat weer worden overstemd. Recreanten zullen naar verwachting niet daardoor dit gebied gaan mijden.

- r. Zie antwoorden bij q en 1e.
- s. Deze locatie is al sinds 1999 als geschikte locatie in beeld. De ontwikkeling ervan heeft sindsdien plaatsgevonden. Het ontwikkeltraject is dus een lang traject. Dat er andere goede locaties zijn die in de toekomst benut kunnen worden betekent niet dat deze locatie niet geschikt zou zijn. Naar onze mening is dit ook een geschikte locatie.
- t. Deze locatie is al opgenomen (zij het met kleinere windturbines maar over een groter gebied) in de structuurvisie uit 2001 en wordt al genoemd in het bestemmingsplan Buitengebied. In de structuurvisie Buitengebied vastgesteld in 2009 is opgenomen dat medewerking zal worden (is) verleend aan een opstelling met windturbines in de Gouweveersepolder zodat ook nog een recente structuurvisie de locatie onderschrijft. Het weer uitstellen van besluitvorming over deze locatie kan daarom niet aan de orde zijn. Ook het Omgevingsplan kent deze locatie als sinds 2006 op de kaart en daar is een borging in de regelgeving (PMV en PRVZ) neergelegd waarbij bovendien de landschappelijke impact reeds is beoordeeld (zie antwoord bij 1a) hetgeen reden te meer is om de landschappelijke onderbouwing bij het bestemmingsplan te volgen.
- u. Zie antwoord bij 1a.
- v. Zie antwoord bij 1b.
- w. Zie antwoord bij 1c.
- x. Zie antwoord bij 1d.
- y. Zie antwoord bij 1e.
- z. Zie antwoord bij 1f.
- aa. Zie antwoord bij 2g.

Conclusie:

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de toelichting, regels en verbeelding (plankaart). Om andere redenen, namelijk de invloed van het windpark op het Business Park Zierikzee en gebied 't Sas, is besloten tot het laten vervallen van de meest noordwestelijke windturbine in de lijnopstelling met 4 windturbines. De verbeelding (plankaart) is gewijzigd door het schrappen van het meest noordwestelijke bestemmingsvlak. Daardoor resteert een lijnopstelling met 3 windturbines waardoor mogelijk ook (gedeeltelijk) tegemoet wordt gekomen aan de zienswijze.

12 De bewoner van Oostweg 5 te Ouwerkerk

Zienswijze:

- a. Het gebied ligt dichtbij het Nationaal Watersnood Museum, Krekengebied, inlagen, boerderijen, woningen, recreatie en recreatieverblijven.
- b. Recreatie zal teruglopen omdat toerist andere gebiedskeuze maakt.
- c. Aantasting woon- en leefklimaat.
- d. Landschapsontsiering.
- e. Strijdig met Natura2000 in relatie tot Oosterschelde.
- f. Windenergie beter centreren i.p.v. verspreiden t.b.v. enige privé personen.

Beantwoording gemeente:

- a. Zie antwoord bij 1c.
- b. Zie antwoord bij 1e.
- c. Dat het woon- en leefklimaat kan wijzigen door de windturbines wordt onderkend. De gevolgen zullen echter beperkt zijn omdat wordt voldaan aan de objectieve normen voor hinder. Zie verder antwoorden bij 1d, 5d, 11i en 11k.
- d. Zie antwoord bij 1c.
- e. Zie antwoord bij 1b.
- f. Zie antwoorden bij 2g, 5f en 10f. Daarop aanvullend: het staat een ondernemer vrij om een verzoek om wijziging van het bestemmingsplan ten behoeve van een bepaalde ruimtelijke ontwikkeling in te dienen, zeker als die past in het gemeentelijk en provinciaal beleid. Dat is hier gebeurd en er heeft lopende de jaren afstemming plaatsgevonden met de wensen van gemeente en provincie waarna een belangenafweging heeft plaatsgevonden die heeft geresulteerd in dit bestemmingsplan.

Conclusie:

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de toelichting, regels en verbeelding (plankaart). Om andere redenen, namelijk de invloed van het windpark op het Business Park Zierikzee en gebied 't Sas, is besloten tot het laten vervallen van de meest noordwestelijke windturbine in de lijnopstelling met 4 windturbines. De verbeelding (plankaart) is gewijzigd door het schrappen van het meest noordwestelijke bestemmingsvlak. Daardoor resteert een lijnopstelling met 3 windturbines waardoor mogelijk ook (gedeeltelijk) tegemoet wordt gekomen aan de zienswijze.

13 De bewoners van Stelweg 1 te Ouwerkerk

Zienswijze:

- a. Waarom worden de windturbines niet geconcentreerd bij een industriegebied?
- b. De windturbines veroorzaken geluidsoverlast en slagschaduwhinder.
- c. Het verbaast insprekers dat de windturbines nabij een natuurgebied worden gesitueerd.
- d. De waarde van de woning zal met 30% dalen en zal door middel van een planschadeclaim worden verhaald.

Beantwoording gemeente:

- a. Windturbines op een industriegebied is vanwege veiligheidsaspecten geen eenvoudige combinatie. Bedrijven worden gehinderd in de mogelijkheden vanwege veiligheidscontouren die in acht moeten worden genomen. Dat zijn relatief kleine contouren (zie ook hoofdstuk 4 in het bestemmingsplan) maar beperken industriegebieden dus wel. Desondanks kunnen industrieterreinen mogelijk goede locaties voor de exploitatie van windturbines zijn. Los daarvan is de onderhavige locatie ook een goede locatie voor de exploitatie van windturbines. Er is een goede landschappelijke inpassing en de gevolgen voor natuur en omgeving zijn beperkt en aanvaardbaar.
- b. Zie antwoord bij 12c.
- c. Zie antwoord bij 1b.
- d. Naar aanleiding van de inspraak op het voorontwerpbestemmingsplan is door een deskundig bureau een planschaderisicoanalyse uitgevoerd. Daaruit is gebleken dat er naar verwachting nauwelijks of geen planschade zal optreden. De rapportage is als bijlage bij het ontwerpbestemmingsplan en het bestemmingsplan gevoegd. In die rapportage is ook, los van de vraag of planschade (waarvoor meerdere criteria gelden), aangegeven hoeveel de beïnvloede onroerende zaken in waarde zullen dalen. Dat blijkt, op één object na, steeds minder dan 2% te bedragen. Deze deskundige heeft zijn conclusie getrokken op basis van gedegen onderzoek en met kennis van bestaande richtinggevende jurisprudentie van het Gerechtshof en Hoge Raad. Uitspraken van rechtbanken worden vaak door hogere rechters (Gerechtshof en Hoge Raad) gecorrigeerd zodat daar minder waarde aan kan worden gehecht.
De uitspraak van de Hoge Raad waarbij 30% vermindering werd vastgesteld is bekend. Het betrof een specifieke situatie in de omgeving van een windpark in Groningen die niet geprojecteerd kan worden naar deze locatie omdat in tegenstelling tot die casus, hier terdege (landschappelijk en hinder-) onderzoek is gedaan. Een nadere analyse van sporadische uitspraken over mogelijke waardevermindering van onroerende zaken in de omgeving van windturbines levert de volgende conclusies in steeds aparte cases:
 - Indien het aannemelijk is dat er geluidhinder en visuele hinder optreedt is er bij een afstand van 600 meter van een windmolenpark een waardedrukkend effect als gevolg van circa 5% (Gerechtshof Den Haag, 14-04-2010 nummer BK-08/00371;
 - Een windpark met tiphoogte 120 meter leidde tot een waardevermindering van circa 6% voor een woning op 850 meter en het perceel op 450 meter van een windturbine, mede omdat de gemeente niet inzichtelijk had gemaakt hoe zij tot de WOZ-waarde was gekomen (Gerechtshof Arnhem, 1 mei 2009 nummer BK-07/00268).Ook uit de relevante uitspraken blijkt dat waardedaling voor onroerende zaken in de nabijheid van een windturbinepark beperkt blijven tot de directe omgeving. Bij het onderzoek dat is gedaan naar planschaderisico waarbij is beoordeeld dat op één onroerende zaak na, de waardedaling van alle onroerende zaken binnen de 2% (maatschappelijk risico) zal blijven zijn deze uitspraken betrokken.

Conclusie:

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de toelichting, regels en verbeelding (plankaart). Om andere redenen, namelijk de invloed van het windpark op het Business Park Zierikzee en gebied 't Sas, is besloten tot het laten vervallen van de meest noordwestelijke windturbine in de lijnopstelling met 4 windturbines. De verbeelding (plankaart) is gewijzigd door het schrappen van het meest noordwestelijke bestemmingsvlak. Daardoor resteert een lijnopstelling met 3 windturbines waardoor mogelijk ook (gedeeltelijk) tegemoet wordt gekomen aan de zienswijze.

14 De bewoner van Boterhoekseweg 1 te Ouwerkerk

Zienswijze:

- a. Verslechtering woon- en leefklimaat.
- b. Waardedaling woning die leidt tot planschade, gelet op de uitspraak van de Hoge Raad waarbij een onroerend goed dat zich binnen een afstand van 2 tot 2,5 kilometer bevindt een waardevermindering kan ondergaan van 30%
- c. Geluidsoverlast op woning op 1200 meter.
- d. Landschapsaantasting.
- e. Te weinig aandacht geweest voor overtuigende vogels.

- f. Direct achter de woning bevinden zich slaappleatsen van zilverreigers. Deze foerageren bij laag water op het slik en vliegen dus dagelijks heen en weer. Door het plaatsen van windmolens zullen veel reigers sneuvelen. De heer Baptist is met dit feit kennelijk niet bekend waardoor hiermee geen rekening is gehouden in het onderzoek.
- g. Op het schor van het Stelletje en in de Gouweveerpolder bevindt zich een belangrijke hoogwatervluchtplaats.
- h. Gouweveerpolder ligt precies in trekroute van vogels die via de Zeelandbrug naar zuidelijke streken trekken. Vooral in donkere en mistige nachten veranderen turbines hierdoor in gehaktmolens.
- i. Het natuuronderzoek is zeer amateuristisch uitgevoerd door een niet gecertificeerd bureau.
- j. Natuuronderzoek is in de wintermaanden van 2004/2005 uitgevoerd wanneer de meeste vogels zich in zuidelijke streken bevinden.
- k. Het natuuronderzoek is gedateerd en achterhaald.
- l. Er is geen onderzoek gedaan bij laag water.
- m. Er zijn geen tellingen uitgevoerd naar de trekroute via de Zeelandbrug. De basis voor de aannames en veronderstellingen van Baptist ontbreken.

Beantwoording gemeente:

- a. Zie antwoord bij 12c.
- b. Zie antwoord bij 13d.
- c. Zie antwoorden bij 5d en 11i.
- d. Zie antwoord bij 1c.
- e. Zie antwoord bij 1b. Daarop aanvullend: Door een deskundig bureau zijn de mogelijke gevolgen voor de natuur waaronder vogels onderzocht en in beeld gebracht. Daaruit blijkt dat de gevolgen verwaarloosbaar zijn en in elk geval aanvaardbaar.
- f. De slaappleatsen in het krekengebied van Ouwerkerk zijn niet bij het onderzoek betrokken, aldus onderzoeker Henk Baptist met de volgende argumenten: Deze liggen op te grote afstand van de turbines. Vanuit deze slaappleatsen vindt een verspreiding van de vogels plaats, meestal over de Oosterschelde. Er is geen sprake van een geconcentreerde trekbaan over de locatie van de turbines.
- g. De hoogwatervluchtplaats op het schor van het Stelletje is expliciet in het onderzoek naar de gevolgen voor de natuur betrokken. De hoogwatervluchtplaats ligt op zodanige afstand van de windturbine(s) dat niet wordt gevreesd voor aantasting. De Gouweveerpolder zelf wordt soms kortstondig gebruikt als hoogwatervluchtplaats. De geschiktheid is zeer afhankelijk van de gewaskeuze en diens gevolge van het tijdstip dat dit gewas van het veld wordt gehaald. Er is dus geen sprake van een vaste hoogwatervluchtplaats, maar van een gebied, veel groter dan de windlocatie waar de vogels desgewenst terecht kunnen.
- h. De Zeelandbrug is als geleidingsroute tijdens de trek van geringe betekenis. Onvergelijkbaar bijvoorbeeld met de Stormvloedkering. De turbines staan bezijden de lijn van de Zeelandbrug. De opstelling is zodanig dat niet valt te vrezen voor meer dan normale aantallen slachtoffers tijdens de trekperiodes. Overigens is de noordwestelijke windturbine die het meest nabij de Zeelandbrug was gelegen, in het bestemmingsplan komen te vervallen.
- i. Zie antwoord bij 11h.
- j. Het onderzoek is niet alleen gebaseerd op gegevens die tijdens de bezoeken door de deskundige zijn verzameld maar er worden gegevens over het gehele jaar gebruikt. Zie daarvoor paragraaf 5.3 van het natuurrapport in bijlage 2a. De constatering van de deskundige zijn in lijn met de gegevens over de langjarige tellingen die beschikbaar waren op een andere wijze en in het onderzoek dus zijn meegenomen. Dit gebied is vooral van betekenis voor de zogenaamde kwalificerende soorten die hun maximale populatiegrootte bereiken in de maanden (dec. - mrt.) van de tellingen of gedurende het hele seizoen voorkomen. Nader onderzoek buiten die periode was derhalve niet nodig.
- k. De basis van het onderzoek heeft inderdaad plaatsgevonden in 2004/2005. In de voorbereidende planvorming was op dat moment behoefte aan een natuuronderzoek. Voorafgaand aan starten van de daadwerkelijke procedures is daarom in 2010 een actualisatie van het onderzoek uitgevoerd. Daarbij is het gebied in de maanden januari en februari 2010 enkele malen bezocht om te bezien of er zich structurele wijzigingen hebben voorgedaan. Dat bleek niet het geval. Het natuuronderzoek is daardoor voldoende actueel. Zie verder antwoord bij 11h.
- l. Onderzoek bij laag water is niet zinvol omdat dan de vogels geen gebruik maken van de omgeving rondom de windturbines (Gouweveerpolder) maar juist verblijven op de drooggevalen slikken. Om te bepalen hoe groot de populaties zijn en welke populaties gebruik maken van de Gouweveerpolder is onderzoek bij hoog water noodzakelijk en uitgevoerd. Zie paragraaf 5.3 van het rapport in bijlage 2a.
- m. Zie antwoord bij h. Daarop aanvullend: daarom was er geen aanleiding om tellingen uit te voeren.

Conclusie:

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de toelichting, regels en verbeelding (plankaart). Om andere redenen, namelijk de invloed van het windpark op het Business Park Zierikzee en gebied 't Sas, is besloten tot het laten vervallen van de meest noordwestelijke windturbine in de lijnopstelling met 4 windturbines. De verbeelding

(plankaart) is gewijzigd door het schrappen van het meest noordwestelijke bestemmingsvlak. Daardoor resteert een lijnopstelling met 3 windturbines waardoor mogelijk ook (gedeeltelijk) tegemoet wordt gekomen aan de zienswijze.

15 De bewoner van Lange Blokweg 18 te Zierikzee

Zienswijze:

- a. Het heeft de voorkeur om subsidie die bij elk windpark gedurende 15 jaar de publieke middelen belast aan andere vormen van duurzame energie te besteden.
- b. Het is een ernstige aantasting van het landschap van Schouwen-Duiveland en het Nationaal Park Oosterschelde.
- c. Er bestaat geen reden om de windturbines op deze locatie neer te zetten.

Beantwoording gemeente:

- a. Het subsidiebeleid is van landelijke aard. De rijksoverheid stimuleert bepaalde ontwikkelingen met subsidie. Het al dan niet vrijmaken van publieke middelen voor subsidie aan windparken is niet aan de gemeente is bovendien in het kader van het bestemmingsplan niet relevant.
- b. Zie antwoord bij 1c.
- c. Zie antwoord bij 2g.

Conclusie:

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de toelichting, regels en verbeelding (plankaart). Om andere redenen, namelijk de invloed van het windpark op het Business Park Zierikzee en gebied 't Sas, is besloten tot het laten vervallen van de meest noordwestelijke windturbine in de lijnopstelling met 4 windturbines. De verbeelding (plankaart) is gewijzigd door het schrappen van het meest noordwestelijke bestemmingsvlak. Daardoor resteert een lijnopstelling met 3 windturbines waardoor mogelijk ook (gedeeltelijk) tegemoet wordt gekomen aan de zienswijze.

16 De bewoner van Nieuwe Noorddijkseweg 2 te Ouwerkerk

Zienswijze:

- a. Het woongenot zal afnemen.
- b. De visuele dominantie zal groot zijn.
- c. Ook binnen de geluidsnormen zullen de windturbines dag en nacht de stilte bij de woning, in het buitengebied en op de Oosterschelde verstoren.
- d. Het eigen terrein en omliggende natuurgebieden zullen worden verstoord door het bewegende beeld, slagschaduwen en geluid.
- e. De waarde van het onroerend goed zal dalen hetgeen als planschade zal worden geclaimd.
- f. Windpark Zierikzee B.V. heeft geen kennis van zaken ten aanzien van het zogenaamde disco-effect. Er treden mogelijk disco-effecten op bij de paarden in de weilanden. De gemeente heeft niet aangegeven dat de paarden daarvan verschoond blijven.
- g. Met een beroep op het algemeen belang verzoekt indiener de wijziging te stoppen.
- h. Hoogstwaarschijnlijk zullen de windturbines negatief effect hebben op de wildstand en opbrengst uit de jacht.
- i. Vogels zullen onder ongunstige omstandigheden worden geraakt door wieken.
- j. Gemeente gaf in reactie op inspraak niet aan waarom zij voorbij gaat aan de onderschreven opvattingen van het Nationaal Park Oosterschelde.
- k. Waarom is de recreatiesector niet om een advies gevraagd?
- l. Er is geen maatschappelijke kosten- en batenanalyse gemaakt.
- m. Hoe plaatst u het windpark in de promotie voor de natuurlijke en landschappelijke waarden?
- n. De milieueffecten zijn niet goed onderzocht.
- o. Er is te lichtvaardig afgezien van een goede milieueffectrapportage.
- p. Het natuuronderzoek is door een niet-gecertificeerd bureau uitgevoerd en onvoldoende, gedateerd, achterhaald en onvolledig.
- q. Er is geen aandacht geschonken aan laagfrequente trillingen dat in het onderzoek naar het windturbinesyndroom door Dr. Nina Pierpont is meegenomen.
- r. Er zijn geen voorzieningen geëist of getroffen voor het opruimen van de windturbines aan het einde van de levensduur. Gaat de gemeente daarvoor opdraaien?
- s. Er is te weinig voorlichting gegeven.
- t. Het is een oneigenlijk argument dat de wethouder zich beroept op reeds aangegane verplichtingen jegens initiatiefnemers voor Windpark Zierikzee.

- u. Eigen gemeentelijk beleid geeft aan dat deze windturbines niet in te passen zijn en dat het project vandaag de dag geen kans meer zou maken.
- v. Het Nationaal Park stelt dat windturbines niet zijn in te passen maar dat er concentratie en zonering moeten worden toegepast. Inmiddels heeft zij zelf haar opvatting onder ogen gebracht (lees zienswijze ingediend) en aangedrongen op een zorgvuldige beslissing.
- w. Huidige provinciaal beleid geeft gezien de schaalvergroting van de turbines aan de verdere ontwikkeling van windenergie te concentreren in de genoemde vier gebieden.
- x. De molens hebben geen urgentie. Voortschrijdend inzicht leert dat de plek niet meer past bij het huidige beleid en ook geen draagvlak heeft.
- y. Het unieke historische silhouet van de monumentenstad Zierikzee gaat verloren.
- z. Op elk terrein, straat, plein en haven in en rondom de stad zal het windpark zichtbaar zijn. En doet de besloten sfeer van Zierikzee teniet.
- aa. Het schaalverkleinend effect zal groot zijn. Rust en weidsheid van Zeeland worden bedreigd. Het Nationaal Park Oosterschelde waaronder het Bos en Krekengebied van Ouwerkerk en de Gouweveerpolder zullen optisch sterk worden verkleind.
- bb. De watersporters op de Oosterschelde zullen zich ingeklemd voelen tussen de Zeelandbrug en 2 rijen windturbines.
- cc. Een vakkundig gemaakte regionaal economisch c.q. maatschappelijke kosten- en batenanalyse valt vast zeker negatief uit.
- dd. Productie, materiaalgebruik, onderhoud en sloop van de windturbines zijn milieubelastend.
- ee. Windturbines draaien meer op subsidie dan op wind. Shell ziet zelfs geen toekomst meer in windenergie.
- ff. Waarom ons groene kapitaal verspelen voor een onrendabele energiewinning met een twijfelachtige toekomst?
- gg. Het plan kent weinig winnaars en heel veel verliezers en is heilloos.

Beantwoording gemeente:

- a. Zie antwoord bij 12c.
- b. Zie antwoord bij 1c.
- c. Ondanks dat wordt voldaan aan de wettelijke normen voor geluidshinder ter plaatse van woningen is daarmee inderdaad niet uit te sluiten dat de (logischerwijs te verwachten) toename van geluid als storend wordt ervaren. Echter het voldoen aan de geluidsnormen betekent dat er objectief gezien sprake is van een aanvaardbare situatie. Zie verder de antwoorden bij 5d en 11i.
- d. Voor wat betreft het bewegende beeld: het zijn grote windturbines met daardoor een langzaam draaiende rotor die leidt tot een beperkt onrustig beeld (zeker ten opzichte van kleinere windturbines), ook omdat de rotor een constante zelfde beweging maakt. Voor wat betreft slagschaduwen: zie antwoord bij 11k. Voor wat betreft geluid: zie vorig antwoord.
- e. Zie antwoord bij 13d.
- f. Het is niet relevant of Windpark Zierikzee B.V. kennis van zaken heeft met betrekking tot het disco-effect. Met betrekking tot hinder voor vee: er is geen aanleiding om te veronderstellen dat windturbines enig nadelig effect hebben op vee. Windturbines staan al sinds jaar en dag met name in de agrarische omgeving en weilanden zonder dat negatieve effecten op het vee bekend zijn geworden. Er kan en hoeft overigens geen waarborg te worden gegeven dat paarden in de omgeving verschoond blijven van het disco-effect. Het disco-effect treedt overigens ook niet op: een disco-effect treedt op bij hoge frequenties van wisselende lichtintensiteit. De wisseling van de lichtintensiteit van slagschaduw is bij waarneming in de buitenlucht beperkt (in tegenstelling tot waarneming in een woning) en de frequentie is dermate laag dat er geen gezondheidseffecten bij mensen op zullen treden en er geen aanwijzingen bestaan dat het voor vee anders zou zijn.
- g. Zie antwoord bij 12f. Daarop aanvullend: zie ook antwoorden bij 10a en 10b.
- h. Zie antwoord bij f: er is overeenkomstig de gevolgen voor vee geen aanleiding te veronderstellen dat effecten op de wildstand zullen optreden.
- i. De gevolgen voor met name de vogels is onderzocht. Zie verder antwoord bij 14e.
- j. Bij de inspraakreacties was ook reactie van Overlegorgaan Nationaal Park Oosterschelde gevoegd. Daaruit bleek dat het Overlegorgaan kon instemmen met de locatie omdat werd voldaan aan het Beheers- en inrichtingsplan Nationaal Park Oosterschelde. Zie verder antwoord bij 8c.
- k. Er is vooroverleg gepleegd met onze vaste vooroverlegpartners. De recreatieve sector is niet om advies gevraagd omdat daarvoor geen aanleiding bestond. Het stond de recreatiesector, net als ieder ander, vrij om via een inspraakreactie hun advies te geven.
- l. Er bestaat, zoals aangegeven in de reactie op de inspraak, geen aanleiding om een regionale kosten-batenanalyse te maken omdat de effecten van de windturbines beperkt blijven tot de directe omgeving. Er bestaat ook geen aanleiding om aan te nemen dat de recreatieve sector nadelige effecten zal ondervinden van dit initiatief omdat windturbines geen noviteit zijn in Zeeland, noch in onze gemeente. Zie ook antwoord bij 1e. Er is in andere gevallen met windturbines ook geen kosten-batenanalyse gemaakt.

- m. Zoals ook als reactie op de inspraak is aangegeven, heeft het eiland ook na realisatie van dit plan een variatie aan natuurlijke en landschappelijke waarden. De windturbines die aan de Zeelandbrug zijn gekoppeld leveren een nieuw landschapselement op. Dat levert niet per definitie een aantasting van de landschappelijke waarden van het eiland op. Naar onze mening zijn de landschappelijke effecten aanvaardbaar. De windturbines leveren geen onaanvaardbare aantasting van het landschap en daarmee de landschappelijke waarden van het eiland op.
- n. Alle relevante milieueffecten zijn door daartoe deskundige bureaus onderzocht.
- o. Het opstellen van een MER voor een bestemmingsplan is verplicht bij bepaalde ruimtelijke ontwikkelingen. In geval van windturbines is er geen algemene mer-plicht. Er is wel sprake van een mer-boordeling bij windparken vanaf een omvang van 15 MW. Het windpark in onderhavig bestemmingsplan zal minder dan 15 MW omvatten, maar omdat die grens wel bijna wordt bereikt is (mede vanwege jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie) toch onderzocht of in dit geval een MER noodzakelijk was, gelet op de andere factoren zoals die op Europees niveau zijn vastgelegd. Er is daardoor juist heel bewust onderzocht of een MER noodzakelijk was, hetgeen in de toelichting in paragraaf 4.2 en voor de lijnopstelling met 3 windturbines in paragraaf 4.4.1 is neergelegd. Zie verder antwoord bij 7d.
- p. Zie antwoorden bij 14e tot en met 14m.
- q. Zie antwoord bij 11j.
- r. Het bestemmingsplan is er op gericht om duurzaam de locatie te benutten voor windturbines met de maatvoering zoals die in het bestemmingsplan is opgenomen. Dat windturbines worden afgeschreven en te gelegener tijd worden vervangen door ander exemplaren is daarbij logisch, zoals dat voor de meeste ruimtelijk objecten het geval is. In het bestemmingsplan is daarover derhalve geen regeling opgenomen. Overigens is wel, zoals in de toelichting op het bestemmingsplan is vermeld (hoofdstuk 7), een regeling van toepassing tussen de initiatiefnemer en de grondeigenaren over het verplicht verwijderen van de windturbines met toebehoren bij het einde van de exploitatie. De gemeente is geen partij bij deze regeling en kan deze niet in rechte afdwingen.
- s. Zie antwoord bij 7f.
- t. Deze uitlatingen, als die al zouden zijn gedaan, moeten worden gezien in de context dat reeds sinds 1999 de ontwikkeling van deze locatie wordt ondersteund vanuit de gemeentelijke en provinciale overheid. De initiatiefnemer heeft daarbij op verzoek van deze overheden veel geïnvesteerd om de mogelijkheden te laten onderzoeken en te laten toetsen. Het kan dan niet zo zijn dat de gemeente zonder goede redenen terug kan komen op de eerdere besluitvorming. Zie ook volgende antwoord. Bovendien is de locatie ook naar huidige inzichten landschappelijk verantwoord.
- u. Het gemeentelijk beleid geeft inderdaad aan dat er geen medewerking meer wordt verleend aan nieuwe grootschalige windturbines. Daarbij is echter nadrukkelijk gesteld dat aan deze locatie nog wel medewerking zal worden verleend. Deze locatie is al lange tijd in ontwikkeling met instemming van de gemeente. Van een betrouwbare overheid mag en moet worden verwacht dat die toezeggingen worden nagekomen. Als gemeente zijn randvoorwaarden gesteld en mits daarbinnen de locatie kon worden ontwikkeld zou er medewerking worden verleend. Aan de gestelde randvoorwaarden (zie ook antwoord bij 2g) is voldaan zodat een wijziging van het bestemmingsplan in de rede ligt. Dat er mogelijk bij een blanco afweging over deze locatie een ander resultaat zou volgen is daarom niet relevant. Deze procedure en de inhoudelijke belangenafweging moet worden gemaakt voor de concrete situatie zoals die voorligt. Overigens is in het provinciaal beleid de locatie met windturbines van de toegestane maatvoering wel landschappelijk getoetst. Zie ook antwoord bij 1a.
- v. Zie antwoord bij 8a tot en met 8c.
- w. Het huidige provinciale beleid omvat tevens het uitvoeren van een aantal "Overige locaties" zoals aangeduid op de kaarten in het Omgevingsplan 2006-2012 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening Zeeland. Deze locatie is nu eenmaal geen nieuwe, blanco situatie. Bovendien blijft de locatie wel degelijk een goede landschappelijke onderbouwing te hebben waardoor ook naar huidige inzichten de locatie landschappelijk verantwoord is. Ook de provincie heeft de locatie, gelet op de maatvoering (tot meer dan 125 meter tiphoogte) op deze locatie landschappelijk getoetst, zie daarvoor bij antwoord 1a. Over de maatvoering (schaalvergroting) zie ook antwoord 7c.
- x. Zie antwoord bij 1f. Daarop aanvullend: de locatie past nog steeds in het huidige beleid. Ook met de maatvoering zoals thans in de regels is opgenomen. Zie daarvoor ook antwoorden bij 1f en hiervoor bij u en w. Dat er geen draagvlak bestaat bestrijden wij. Weliswaar zijn er veel zienswijzen ingediend van burgers die de windturbines liever niet op deze locatie zien gerealiseerd worden maar gelet op de wijze waarop de burgers door een aantal tegenstanders op het spoor van het indienen van een negatieve zienswijze zijn gebracht, mocht dat ook worden verwacht. De mate van draagvlak kan in dit geval niet worden afgemeten van het aantal negatieve zienswijzen vanwege de op touw gezette acties.
- y. Zie de antwoorden bij 1f, 11e, 11f en 11g.
- z. Vanwege de ligging van de windturbines op ruime afstand van het centrum van Zierikzee is het zeker niet de verwachting dat de windturbines in het centrum zichtbaar zullen zijn omdat dan op korte afstand gelegen lage bouwwerken reeds de windturbines afschermen. De windturbines zullen daarom de sfeer van het centrum van Zierikzee zeker niet aantasten. Dat windturbines vanaf grotere open plaatsen zoals een haven, mogelijk

gedeeltelijk zichtbaar zijn doet naar onze mening ook niet af aan de sfeer die er thans heerst. De aanwezigheid zal namelijk niet als dominant kunnen worden ervaren vanwege de grote afstand tot de windturbines. Bovendien is de meest noordwestelijke windturbine in het bestemmingsplan komen te vervallen waardoor de afstand tussen de kern Zierikzee tot de 1^e windturbines fors is toegenomen. Daardoor zijn de landschappelijke effecten voor de kern Zierikzee afgenomen.

- aa. Weliswaar zijn de windturbines grote bouwwerken met hun landschappelijke invloed op nabijgelegen landschapselementen. Het zijn echter gelijktijdig ook ranke bouwwerken waardoor openheid en weidsheid niet worden aangetast. Niet valt in te zien waarom de Oosterschelde met het Bos en Krekengebied van Ouwerkerk en de Gouweveerse polder optisch zouden worden “verkleind”.
- bb. De windturbines aan beide zijden van de Zeelandbrug zorgen niet voor een barrière of een afsluiting van het landschap. Er zal geen muur ontstaan die leidt tot het inklemmen van watersporters op de Oosterschelde omdat de windturbines ranke bouwwerken zijn die het zicht op het achtergelegen landschap niet afsluiten.
- cc. Zie hiervoor bij antwoord i. Daarop aanvullend: er is geen kosten-batenanalyse gemaakt zodat ook niet vooraf kan worden gesteld dat die zeker negatief zal uitvallen.
- dd. De achtergronden van de productie van windturbines zijn in dit kader niet relevant. Nut en noodzaak van windenergie staan niet ter discussie. Het gaat in deze procedure om de planologische aanvaardbaarheid en regeling om de windturbines op deze locatie mogelijk te maken.
- ee. Het is correct dat windturbines thans nog subsidies nodig hebben om rendabel te kunnen draaien. Bij een stijging van de elektriciteitsprijs en/of een dalende kostprijs van windenergieproductie zal de omvang van de subsidie verder afnemen. Zie verder ook vorige antwoord over relevantie voor deze procedure.
- ff. Naar onze mening wordt het groene kapitaal niet vernietigd. Zie verder ook eerdere antwoorden onder meer bij 1c, 1d, 1e en 5h.
- gg. Naar onze mening is er geen sprake van winnaars en verliezers. De ontwikkeling is gebaseerd op bestaand beleid, een goede ruimtelijke ordening waarbij duidelijk is geworden dat de gevolgen voor de natuur en omgeving aanvaardbaar zijn en een landschappelijke ingreep die verantwoord is. Het is bovendien zeker geen heilloos plan: het levert een relevante bijdrage aan het opwekken van duurzame energie.

Conclusie:

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de toelichting, regels en verbeelding (plankaart). Om andere redenen, namelijk de invloed van het windpark op het Business Park Zierikzee en gebied 't Sas, is besloten tot het laten vervallen van de meest noordwestelijke windturbine in de lijnopstelling met 4 windturbines. De verbeelding (plankaart) is gewijzigd door het schrappen van het meest noordwestelijke bestemmingsvlak. Daardoor resteert een lijnopstelling met 3 windturbines waardoor mogelijk ook (gedeeltelijk) tegemoet wordt gekomen aan de zienswijze.

17 De bewoner van Haselnussstr. 21 te Hamm (D)

Zienswijze:

- a. Het landschap (één van de mooiste in Europa) wordt ernstig verstoord.
- b. Indiener sluit zich aan bij de protesten van de inwoners.

Beantwoording gemeente:

- a. Zie antwoord bij 1c.
- b. Zie antwoorden bij 1 en 2.

Conclusie:

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de toelichting, regels en verbeelding (plankaart). Om andere redenen, namelijk de invloed van het windpark op het Business Park Zierikzee en gebied 't Sas, is besloten tot het laten vervallen van de meest noordwestelijke windturbine in de lijnopstelling met 4 windturbines. De verbeelding (plankaart) is gewijzigd door het schrappen van het meest noordwestelijke bestemmingsvlak. Daardoor resteert een lijnopstelling met 3 windturbines waardoor mogelijk ook (gedeeltelijk) tegemoet wordt gekomen aan de zienswijze.

18 De bewoners van Geertruidlaan 5 te Ouwerkerk

Zienswijze:

- a. Het woongenot zal ernstig worden verstoord. Het voldoen aan de geluidsnormen houdt niet in dat de windturbines niet gehoord zullen worden.

- b. Ondanks dat de grondeigenaren er zelf om gevraagd hebben zal het agrarische landschap worden aangetast (grond wordt onttrokken aan de landbouw).
- c. Het is onaanvaardbaar dat in de directe nabijheid van de windturbines deze duidelijk worden ervaren en natuurgeluiden zullen worden overstemd.
- d. Ondanks de maatschappelijke verantwoordelijkheid voor duurzame energie is er geen reden om de windturbines op deze locatie te plaatsen.
- e. Vanuit de woning en tuin zal er zicht zijn op de vier windturbines zodat de waarde ervan wel degelijk zal dalen. Daarmee zal het eigen geld dat als pensioenvoorziening we in de woning hebben gestoken, zeker na de waardedaling door de stagnerende woningmarkt, verder slinken. Daarmee samenhangend zal een planschadeclaim van tenminste 50.000 euro worden ingediend.
- f. De gemeente dient alle belangen te behartigen.

Beantwoording gemeente:

- a. Zie antwoorden bij 12c.
- b. Het agrarische landschap zal in beperkte zin worden aangetast, dat is correct. Dat vormt voor ons echter geen reden om af te zien van deze ontwikkeling. Met het vervallen van de meest noordwestelijke windturbine is er een beperktere aantasting van het agrarische landschap.
- c. Aangezien de akoestische gevolgen van de windturbines alleen in de directe nabijheid ervan kunnen worden ervaren achten wij die gevolgen aanvaardbaar. In de directe nabijheid van de windturbines zijn geen gebieden gelegen waarvan intensief gebruik wordt gemaakt zodat enige geluidshinder aldaar aanvaardbaar is.
- d. Zie antwoord bij 2g.
- e. Zie antwoord bij 13d. Er is in het definitieve bestemmingsplan sprake van 3 windturbines.
- f. Het is juist dat de gemeente het algemeen belang dient te behartigen. De locatie is in het kader van dat algemene belang in 2001 reeds in de gemeentelijke structuurvisie opgenomen als geschikte locatie voor het opwekken van duurzame energie met windturbines. Dat betekent echter niet dat vanwege dat voor dit algemene belang alle andere belangen per definitie dienen te wijken. Zo is deze procedure ook niet benaderd of inhoud gegeven: de locatie kan alleen worden gebruikt voor windturbines indien sprake is van een goede ruimtelijke ordening, waarbij belangen van andere bestemmingen in de omgeving een belangrijke rol spelen. Die belangen zijn afgewogen hetgeen heeft geresulteerd in het huidige plan. Zie verder ook de antwoorden bij 10a, 10b en 12f.

Conclusie:

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de toelichting, regels en verbeelding (plankaart). Om andere redenen, namelijk de invloed van het windpark op het Business Park Zierikzee en gebied 't Sas, is besloten tot het laten vervallen van de meest noordwestelijke windturbine in de lijnopstelling met 4 windturbines. De verbeelding (plankaart) is gewijzigd door het schrappen van het meest noordwestelijke bestemmingsvlak. Daardoor resteert een lijnopstelling met 3 windturbines waardoor mogelijk ook (gedeeltelijk) tegemoet wordt gekomen aan de zienswijze.

19 Natuur- en Vogelwacht Schouwen-Duiveland

Zienswijze:

- a. Er is een zeer ingrijpende aantasting van het weidse nog gave polderlandschap bij Zierikzee en een aanzienlijk deel van het Oosterschelde landschap
- b. De ongestoorde horizon wordt steeds zeldzamer en is een belangrijke basis voor de recreatieve functie van de gemeente en voor een aantrekkelijk vestigings- en woonklimaat.
- c. De visualisaties die de Vereniging Stad en Lande hebben uitgevoerd tonen de enorme omvang van de altijd bewegende en daardoor extra verstorende objecten. De bouwsels zijn geheel buiten proportie.
- d. De belevingswaarde van dit gedeelte van Schouwen-Duiveland wordt straks gedomineerd door de windturbines.
- e. Er kan aan de landschappelijke onderbouwing weinig waarde worden gehecht; de gemanipuleerde landschapsfoto's zijn zodanig dat de windturbines in de meeste gevallen als weinig opvallende objecten wegvallen in het landschap; de inhoudelijke conclusies zijn niet onderbouwd.
- f. In het rapport "Landschappelijke onderbouwing.." en het rapport van Van Grinsven Advies zijn niet de kenmerken van de geplande windturbines met een tiphoogte van 141 meter besproken. Dat is een procedurele tekortkoming zodat de procedure overnieuw moet worden gedaan.
- g. Er zijn voldoende andere locaties voor versterking van de windenergiecapaciteit. Door voor die andere locaties te kiezen kunnen de bijzondere landschaps- en cultuurhistorische waarden worden gespaard.

Beantwoording gemeente:

- a. Zie antwoorden bij 1c, 1i en 1k.

- b. Mogelijk belemmert het windpark de vestiging van bedrijven op het in ontwikkeling zijnde nabijgelegen Business Park Zierikzee. Daardoor is er aanleiding om de meest noordwestelijke windturbine in het definitieve bestemmingsplan te laten vervallen waardoor de afstand tussen bedrijfsgebouwen en de 1^e windturbinemast in het windpark wordt vergroot van circa 150 meter naar circa 650 meter. Zie verder antwoorden bij 1d en 1e.
- c. De visualisaties geven een betrouwbaar beeld van de toekomstige situatie vanaf de fotolocaties.
- d. Zie antwoorden bij 1c, 8b en 16d.
- e. De visualisaties die de Vereniging heeft laten maken zijn ons niet bekend. Voor zover wordt bedoeld op de visualisaties in de advertentie die onlangs is gepubliceerd: daar is geen sprake van een visualisatie maar eerder van een vergelijking van bouwwerken zonder de objecten in de juiste context te plaatsen. Zeer reële visualisaties van de bouwwerken op de hun toegedachte locaties en in relatie met de werkelijke omgeving zijn opgenomen in de landschappelijke onderbouwing in de bijlagen van de toelichting bij het bestemmingsplan. Die visualisaties zijn niet gemanipuleerd maar uiteraard zijn er op de landschapsfoto's wel de windturbines met de juiste maatvoering en kleurstelling aangebracht om de reële toekomstige situatie in beeld te brengen. De conclusies zijn door een gerenommeerd bureau op het gebied van landschappelijke aspecten getrokken op basis van hun specifieke deskundigheid waarbij een nadere onderbouwing vaak niet mogelijk zal zijn.
- f. De regels van het bestemmingsplan staan windturbines toe met een ashoogte van 75 tot 85 meter, een tiphoogte van maximaal 140 meter en een verhouding rotordiameter : ashoogte tussen 1,0 en 1,4. Het landschapsrapport is daarom gebaseerd op de grootste, kleinste en gemiddelde windturbine die op dat moment (eind 2009) beschikbaar waren en pasten binnen de in de regels opgenomen maatvoering: ashoogte 80 meter met rotordiameter 101 meter (tiphoogte 130,5 meter), ashoogte 78 meter met rotordiameter 82 meter (tiphoogte 119 meter) en ashoogte 80 meter met rotordiameter 90 meter (tiphoogte 125 meter). Daarmee is een representatief beeld geschetst van de mogelijke landschappelijke consequenties. Uit de verschillen tussen de visualisaties blijkt dat deze beperkt zijn, zodat een iets grotere windturbine die nog binnen de maatvoering past een vergelijkbaar beeld zal geven. In het landschapsrapport van Bosch&Slabbers op pagina 20 daarover: *Als voornaamste conclusie kan gesteld worden dat de totale hoogte bij de drie opstellingen ongeveer gelijk is. De verschillende turbintypes leveren een zelfde landschapsbeeld op. Per merk zijn turbinevarianten met verschillende rotordiameters beschikbaar. Een turbine met een zelfde masthoogte en een iets afwijkende rotor (+ of - 10 meter) levert een gelijkwaardig landschapsbeeld als de gevisualiseerde modellen. Vanuit landschappelijk oogpunt is er geen type dat de voorkeur geniet.*
- Het akoestisch rapport dat medio 2010 is opgesteld heeft grotendeels alle commercieel beschikbare windturbines van dat moment onderzocht. Met name akoestische gevolgen kunnen alleen worden berekend door specifieke types windturbines als uitgangspunt in de akoestische modellen te gebruiken. Daarom zijn er 9 windturbines doorgerekend op hun gevolgen voor de omgeving. Daarbij is de kleinste windturbine met een ashoogte van 78 meter en rotordiameter van 82 meter (tiphoogte 119 meter) en de grootste windturbine met een ashoogte van 80 meter met een rotordiameter 107 meter (tiphoogte 133,5 meter). Ook daarmee is er een representatief onderzoek uitgevoerd voor de maatvoering zoals in de regels zijn opgenomen. Ook hier geldt dat een eventuele windturbine die nog net iets groter is, de gevolgen slechts minimaal kunnen verschillen met die van de onderzochte types. De geluidproductie van windturbines is afhankelijk van bladgeometrie en de snelheid van de rotortip (vanwege het passeren van de mast) die wordt bepaald door de rotordiameter. Grotendeels alle op dat moment commercieel beschikbare windturbines (dus met verschillend bladprofiel) zijn onderzocht en de maximale rotordiameter (107 meter) is meegenomen in het onderzoek. Een iets andere of nog grotere windturbine die binnen de maatvoering past zal daarom eenzelfde geluidemissie hebben als dat in het onderzoek is bekend geworden. Voor slagschaduw geldt ook dat de rotordiameter bepalend is. De maximale rotordiameter is onderzocht zodat de maximale omvang aan slagschaduw duidelijk is. Een mogelijke toename van de ashoogte van 80 naar 85 meter zal niet leiden tot meer slagschaduw, maar mogelijk wel een marginale verschuiving naar andere locaties. Bovendien blijft het Activiteitenbesluit met de daarin opgenomen normen voor geluid en slagschaduw van belang: aan de normen zal moeten worden voldaan.
- g. Zie antwoorden bij 2g en 2j. Daarop aanvullend zie ook de antwoorden op 1c, 10a en 10b. De locatie leidt niet tot onaanvaardbare gevolgen voor landschappelijke of cultuurhistorische waarden van dit gebied.

Conclusie:

De zienswijze, onderdeel b leidt tot aanpassing van de toelichting en verbeelding (plankaart). De verbeelding (plankaart) is gewijzigd door het schrappen van het meest noordwestelijke bestemmingsvlak. Daardoor resteert een lijnopstelling met 3 windturbines met een grotere afstand tussen het windpark en Business Park Zierikzee. Mogelijk wordt hierdoor ook (gedeeltelijk) tegemoet gekomen aan de overige zienswijzeonderdelen.

20 ZMF

Zienswijze:

- a. Het is een aantasting van het karakteristieke landschap van Schouwen-Duiveland en de rand van de Oosterschelde met zijn natuurlijke en recreatieve waarden. Er treedt verrommeling van het landschap op.
- b. Het beleid, provinciaal beleid en het beleid in het Beheers- en Inrichtingsplan Nationaal Park Oosterschelde is er op gericht subjectiviteit uit te bannen. De mening van de gemeente dat het landschap niet onaanvaardbaar wordt aangetast, is niet objectief en druist in tegen het beleid.
- c. Het provinciaal beleid staat concentratie en zonering voor, op grote locaties. Een klein windpark zoals nabij de Gouweveerse Zeedijk voldoet daar niet aan.
- d. Het provinciaal beleid staat aansluiting bij grote infrastructurele werken voor. De windturbines staan qua schaal en vorm volkomen los van de Zeelandbrug. Omdat de Zeelandbrug een horizontaal infrastructureel werk dat qua aard en schaal niet samenhangt met windturbines is het markeren van het aanlandingspunt van de Zeelandbrug geen passend argument.
- e. Het plan is in strijd met het Beheers- en Inrichtingsplan Nationaal Park Oosterschelde. Dit Beheers- en Inrichtingsplan heeft de instemming van de gemeenteraad van Schouwen-Duiveland. Planologische medewerking verlenen aan deze windturbines is daarom niet consequent.
- f. Het landschap wordt minder aantrekkelijk om te wonen en recreëren (conclusie o.b.v. onderzoek naar verrommeling landschap). Voor het toenemende (watersport)toerisme waar de kracht van het eiland ligt, is een mooie open kustlijn van belang.
- g. De toenemende landschapsvreemde elementen (industriële bebouwing) rond de Oosterschelde hebben een negatief effect op de belevingswaarde van de Oosterschelde.
- h. De gemeente zou moeten inzetten op versterking van de economie waar bovendien meer bewoners van profiteren dan de enkeling die van windmolens profijt heeft.
- i. De vergelijking met de overkant van de Zeelandbrug gaat mank omdat het dorp Colijnsplaat amper gezichtsbepalend is, de weg langs de windturbines geen recreatieve betekenis heeft, en varend over de Oosterschelde het spiegelen van de windturbinelocaties niet als zodanig wordt herkend en gewaardeerd.
- j. Het stadsgezicht van Zierikzee wordt altijd bepaald door de windturbines; steeds zullen ze in beeld zijn en als storend worden ervaren.
- k. Omdat de stelling dat openheid van het landschap niet onaanvaardbaar wordt aangetast niet juist is mag planologische medewerking geen doorgang vinden.

Beantwoording gemeente:

- a. Zie antwoorden bij 1c, 1i en 1k.
- b. Dat in beleid subjectiviteit zoveel als mogelijk wordt vermeden betekent niet dat elk oordeel alleen maar gebaseerd kan worden op objectieve normen, richtlijnen of kaders. Met name een aspect als "landschap" laat zich niet eenvoudig vangen in objectieve kaders, net als of iets mooi is of lelijk. Het interpreteren van landschappelijke gevolgen blijft daarmee toch in zekere zin subjectief. Nu door deskundigen een landschappelijke onderbouwing is gegeven, is daarmee wel een objectieve component gehanteerd: door een deskundige is beoordeeld en geconcludeerd dat met het definitieve plan (een lijnopstelling met 3 windturbines) een landschappelijk verantwoorde ontwikkeling plaatsvindt.
- c. Zie antwoord bij 1a.
- d. Windturbines zijn in algemene zin altijd verticale objecten terwijl infrastructurele werken steeds horizontale objecten zijn. Toch wordt de koppeling tussen de huidige generatie windturbines met een totale hoogte van meer dan 100 of 150 meter met belangrijke infrastructurele werken nog steeds gelegd. De verticale objecten worden dan als het ware gebruikt om de aanwezigheid van infrastructuur te benadrukken (landmark-functie). Het is daarmee dan ook logisch dat de schaal en vorm van windturbines per definitie afwijkt en behoort af te wijken van het horizontale object (de infrastructuur). Zie ook antwoord bij 5a.
- e. Zie antwoord bij 8c.
- f. Zie antwoorden bij 1d en 1e. Voor wat betreft de basis daarvoor (verrommeling landschap) zie antwoord bij 1c.
- g. Zie antwoord bij 8b.
- h. Zie antwoord bij 12f.
- i. De vergelijking met de windturbines aan de zuidzijde van de Zeelandbrug wordt vooral gemaakt vanwege de aanlanding van de Zeelandbrug. Landschappelijk gezien is er dezelfde basis om die aanlanding te markeren met een aantal windturbines. Dat de lokale situatie op Noord-Beveland voor het overige vergelijkbaar is met die rondom de aanlanding van de Zeelandbrug op Schouwen-Duiveland is nooit een argument geweest om deze locatie te benutten voor het opwekken van duurzame energie met windturbines. Overigens is er na de aanpassing van het plan naar een lijnopstelling met 3 windturbines naar ons oordeel wel weer sprake van een toename van de samenhang met de lijnopstelling met 3 windturbines op Noord-Beveland, hoewel dat volgens de landschapsdeskundige beperkt is.
- j. Zie antwoorden bij 1f, 11e, 11f en 11g.

- k. Naar onze overtuiging wordt de openheid van het landschap niet onaanvaardbaar aangetast. Zie ook antwoord bij 1k.

Conclusie:

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de toelichting, regels en verbeelding (plankaart). Om andere redenen, namelijk de invloed van het windpark op het Business Park Zierikzee en gebied 't Sas, is besloten tot het laten vervallen van de meest noordwestelijke windturbine in de lijnopstelling met 4 windturbines. De verbeelding (plankaart) is gewijzigd door het schrappen van het meest noordwestelijke bestemmingsvlak. Daardoor resteert een lijnopstelling met 3 windturbines waardoor mogelijk ook (gedeeltelijk) tegemoet wordt gekomen aan de zienswijze.

Bijlage 1 adressen van de indieners van de bewoners/bewoonsters van de zienswijze opgenomen onder 1.

Nr.	straatnaam+huisnummer	Woonplaats
1	Deurnestraat 127	ARNHEM
2	de Roos 7	BROUWERSHAVEN
3	de Roos 7	BROUWERSHAVEN
4	Haven Zuidzijde 6	BROUWERSHAVEN
5	Grevelingenhout 73	BRUINISSE
6	Koningin Julianastraat 13	BRUINISSE
7	Mosselstraat 5	BRUINISSE
8	Schipperslaan 2	BRUINISSE
9	Vlasstraat 10	BRUINISSE
10	Julianastraat 25	BURGH HAAMSTEDE
11	Julianastraat 28	BURGH HAAMSTEDE
12	Julianastraat 28	BURGH HAAMSTEDE
13	Oosterscheldelaan 31	BURGH HAAMSTEDE
14	Oude Lagezoom 1	BURGH HAAMSTEDE
15	's Gravenmeet 11	BURGH HAAMSTEDE
16	Sluispad 14	BURGH HAAMSTEDE
17	Torenweg 15	BURGH HAAMSTEDE
18	Torenweg 15	BURGH HAAMSTEDE
19	Wilgenweg 1	BURGH HAAMSTEDE
20	Welleweg 30	DREISCHOR
21	Welleweg 31	DREISCHOR
22	Laarderweg 42 c	EEMNES
23	Weelweg 6	ELLEMEET
24	Verseputseweg 32	KERKWERVE
25	Vroonstraat 1	KERKWERVE
26	Burg van Citterstraat 2	KORTGENE
27	Burg van Eetenstraat 22	NIEUWERKERK
28	Burg van Eetenstraat 22	NIEUWERKERK
29	Burg van Eetenstraat 22	NIEUWERKERK
30	D'heule 36	NIEUWERKERK
31	Erling Steenstraat 8	NIEUWERKERK
32	Kievitlaan 11	NIEUWERKERK
33	De Vetpot 1	NOORDGOUWE
34	Donkereweg 19	NOORDGOUWE
35	Donkereweg 57	NOORDGOUWE
36	Donkereweg 58 b	NOORDGOUWE
37	Essebos 5	NOORDGOUWE
38	Kloosterweg 43	NOORDGOUWE
39	Kloosterweg 5	NOORDGOUWE
40	Weltevree 6	NOORDGOUWE
41	Zeerust 4	NOORDGOUWE
42	Dokter Schutterstraat 34	OOSTERLAND
43	Molenweg 57	OOSTERLAND
44	Noordstraat 5	OOSTERLAND
45	Oud Heiligeweg 33	OOSTERLAND

Nr.	straatnaam+huisnummer	Woonplaats
46	S M Loncquestraat 19	OOSTERLAND
47	Sint Joostdijk 43	OOSTERLAND
48	Sint Joostdijk 43	OOSTERLAND
49	Vronesteijn 14	OOSTKAPELLE
50	Baalpapenweg 2	OUWERKERK
51	Den Domp 11	OUWERKERK
52	Den Domp 23	OUWERKERK
53	Geertruidlaan 7	OUWERKERK
54	Haneweg 6	OUWERKERK
55	Haneweg 6	OUWERKERK
56	Laan der Wereldveteranen 6	OUWERKERK
57	Noorsestraat 22	OUWERKERK
58	Oostweg 2	OUWERKERK
59	Oostweg 2	OUWERKERK
60	Oostweg 2 -107	OUWERKERK
61	Weg vd Buitenlandse Pers 1 a	OUWERKERK
62	Zweedsestraat 3	OUWERKERK
63	Elzenmeet 1	RENESE
64	Hogezoom 164	RENESE
65	Kappelleweg 10 a	SCHARENDIJKE
66	Sportweg 2	SIRJANSLAND
67	Dudokstraat 3	SON
68	Noorderbaan 94	VLISSINGEN
69	Hofzicht 71	WATERINGEN
70	Anna van Saksenlaan 5	ZIERIKZEE
71	Boerenweg 8	ZIERIKZEE
72	Breedstraat 9	ZIERIKZEE
73	Castraat 36	ZIERIKZEE
74	Castraat 42	ZIERIKZEE
75	Castraat 58	ZIERIKZEE
76	Castraat 7	ZIERIKZEE
77	De Coligny laan 7	ZIERIKZEE
78	De Vagerstraat 66	ZIERIKZEE
79	Eendrachtstraat 26	ZIERIKZEE
80	Gat van West Noordwest 11	ZIERIKZEE
81	Gouweveerseweg 1	ZIERIKZEE
82	Gouweveerseweg 1	ZIERIKZEE
83	Gouweveerseweg 1	ZIERIKZEE
84	Gouweveerseweg 5	ZIERIKZEE
85	H J Doelemanplein 12	ZIERIKZEE
86	Havenpark 34	ZIERIKZEE
87	Julianastraat 22	ZIERIKZEE
88	Kaersemakerstraat 19	ZIERIKZEE
89	Keetenstraat 102	ZIERIKZEE
90	Kluutstraat 13	ZIERIKZEE
91	Kluutstraat 2	ZIERIKZEE

Nr.	straatnaam+huisnummer	Woonplaats
92	Kokmeeuwstraat 19	ZIERIKZEE
93	Krabstraat 28	ZIERIKZEE
94	Krepelstraat 23	ZIERIKZEE
95	Krepelstraat 23	ZIERIKZEE
96	Krepelstraat 27	ZIERIKZEE
97	Krepelstraat 29	ZIERIKZEE
98	Lange Blokweg 42	ZIERIKZEE
99	Lange Sint Janstraat 19	ZIERIKZEE
100	Lange Sint Janstraat 19	ZIERIKZEE
101	Lange Sint Janstraat 19	ZIERIKZEE
102	Lepelaarstraat 27	ZIERIKZEE
103	Mantelmeeuwstraat 6	ZIERIKZEE
104	Mastgatstraat 4	ZIERIKZEE
105	Middenbank 18	ZIERIKZEE
106	Mulockstraat 46	ZIERIKZEE
107	Oude Haven 14	ZIERIKZEE
108	Oude Haven 14	ZIERIKZEE
109	Paternosterstraat 2	ZIERIKZEE
110	Plevierstraat 54	ZIERIKZEE
111	Regenboogstraat 24	ZIERIKZEE
112	Regenboogstraat 24	ZIERIKZEE
113	Regenboogstraat 47	ZIERIKZEE
114	Roggenplaat 22	ZIERIKZEE
115	Schouwenbank 63	ZIERIKZEE
116	Schouwenbank 63	ZIERIKZEE
117	Schouwenbank 77	ZIERIKZEE
118	Schouwenbank 97	ZIERIKZEE
119	Schouwenbank 97	ZIERIKZEE
120	Schuurbeque Boeijestraat 2 -17	ZIERIKZEE
121	Verrenieuwstraat 30	ZIERIKZEE
122	Vrije 49	ZIERIKZEE
123	Watermolen 1	ZIERIKZEE
124	Weststraat 1	ZIERIKZEE
125	Zaagmolen 2	ZIERIKZEE
126	Zeesterpad 29	ZIERIKZEE
127	Dijk van Bommenede 36	ZONNEMAIRE

Bijlage 2: adressen van de indieners van de bewoners/bewoonsters van de zienswijze opgenomen onder 2.

Nr.	Straatnaam+huisnummer	Woonplaats
1	Grasmeent 63	ALMERE
2	Grasmeent 63	ALMERE
3	Havixhorst 31	ALPHEN AAN DEN RIJN
4	Hamontstraat 434	AMSTERDAM
5	Hamontstraat 434	AMSTERDAM
6	Het Firmament 176	APELDOORN
7	Ravenweg 201	APELDOORN
8	Burgemeester Gaststraat 9	BROUERSHAVEN
9	de Lei 22	BROUERSHAVEN
10	Meekrapstraat 17	BROUERSHAVEN
11	Noorddijkstraat 58	BROUERSHAVEN
12	Poortdijkstraat 25	BROUERSHAVEN
13	Poortdijkstraat 33	BROUERSHAVEN
14	Spuislop 12	BROUERSHAVEN
15	Spuislop 12 a	BROUERSHAVEN
16	Wethouder Dekkerstraat 44	BROUERSHAVEN
17	Wethouder den Boerstraat 12	BROUERSHAVEN
18	Wethouder den Boerstraat 12	BROUERSHAVEN
19	Acacialaan 20	BRUINISSE
20	Acacialaan 20	BRUINISSE
21	Bernhardstraat 21	BURGH HAAMSTEDE
22	Bernhardstraat 21	BURGH HAAMSTEDE
23	Dorpsweg 75	DE HEEN
24	Burg Mr H Popstraat 99	DINTELOORD
25	Molenweg 11	DREISCHOR
26	Molenweg 11	DREISCHOR
27	Ring 32	DREISCHOR
28	Ring 32	DREISCHOR
29	Burg de Bruijnstraat 10	ELLEMEET
30	Gagelstraat 29	EPE
31	Prinses Christinastraat 25	FIJNAART
32	Oostwal 33	GOES
33	Monnickskamp 370	HUIZEN
34	Elanhof 4	KAPELLE
35	Wilhelminastraat 38	KRABBENDIJK
36	Vrijheidslaan 910	LEIDEN
37	Zuster Meijboomstraat 242	LEIDEN
38	Nieuwe Vlissingseweg 622	MIDDELBURG
39	Nieuwe Vlissingseweg 622	MIDDELBURG
40	Handellaan 3	NAALDWIJK
41	Capelleweg 1	NIEUWERKERK
42	Deltastraat 9	NIEUWERKERK
43	Deltastraat 9	NIEUWERKERK
44	Esdoornstraat 12	NIEUWERKERK

Nr.	Straatnaam+huisnummer	Woonplaats
45	Reigersweg 1	NIEUWERKERK
46	Rijksweg 27	NIEUWERKERK
47	Vierbannenstraat 3	NIEUWERKERK
48	Vierbannenstraat 3	NIEUWERKERK
49	Vissersweg 1	NIEUWERKERK
50	Weststraat 25	NIEUWERKERK
51	Zwanenburgseweg 13	NIEUWERKERK
52	Zwanenburgseweg 9	NIEUWERKERK
53	Donkereweg 57	NOORDGOUWE
54	Donkereweg 57	NOORDGOUWE
55	Donkereweg 68	NOORDGOUWE
56	Donkereweg 72	NOORDGOUWE
57	Heesterlustweg 11	NOORDGOUWE
58	Schapenburg 5	NOORDGOUWE
59	Vriendhoven 2	NOORDGOUWE
60	Weltevree 4	NOORDGOUWE
61	Zeerust 2	NOORDGOUWE
62	Van de Abeelestraat 19	OOSTERLAND
63	Van de Abeelestraat 25	OOSTERLAND
64	Willem van Beierenstraat 26	OUD VOSSEMEER
65	Mariniersweg 45	OUDE-TONGE
66	Burg Romeijnstraat 1	OUWERKERK
67	Burg Romeijnstraat 1	OUWERKERK
68	Burg Romeijnstraat 12	OUWERKERK
69	Burg Romeijnstraat 12	OUWERKERK
70	Burg Romeijnstraat 12	OUWERKERK
71	Burg Romeijnstraat 4	OUWERKERK
72	Burg Romeijnstraat 4	OUWERKERK
73	Den Domp 1	OUWERKERK
74	Den Domp 15	OUWERKERK
75	Den Domp 23	OUWERKERK
76	Den Domp 25	OUWERKERK
77	Den Domp 26	OUWERKERK
78	Den Domp 3	OUWERKERK
79	Den Domp 34	OUWERKERK
80	Den Domp 5	OUWERKERK
81	Den Domp 8	OUWERKERK
82	Geertruidlaan 1	OUWERKERK
83	Geertruidlaan 9	OUWERKERK
84	Haneweg 11	OUWERKERK
85	Haneweg 17	OUWERKERK
86	Haneweg 21	OUWERKERK
87	Haneweg 3	OUWERKERK
88	Laan der Wereldveteranen 10	OUWERKERK
89	Laan der Wereldveteranen 10	OUWERKERK
90	Laan der Wereldveteranen 12	OUWERKERK

Nr.	Straatnaam+huisnummer	Woonplaats
91	Laan der Wereldveteranen 16	OUWERKERK
92	Laan der Wereldveteranen 5	OUWERKERK
93	Laan der Wereldveteranen 6	OUWERKERK
94	Laan der Wereldveteranen 9	OUWERKERK
95	Nieuwe Noorddijkseweg 3	OUWERKERK
96	Noorsestraat 3	OUWERKERK
97	Oostweg 2 -126	OUWERKERK
98	Oostweg 2 -126	OUWERKERK
99	Oostweg 2 -51	OUWERKERK
100	Oostweg 2 -51	OUWERKERK
101	Phoenixstraat 11	OUWERKERK
102	Ring 11	OUWERKERK
103	Ring 13	OUWERKERK
104	Ring 17	OUWERKERK
105	Ring 2	OUWERKERK
106	Ring 23	OUWERKERK
107	Ring 4	OUWERKERK
108	Schellewitseweg 1	OUWERKERK
109	Stelweg 3	OUWERKERK
110	Stelweg 3	OUWERKERK
111	Weg vd Buitenlandse Pers 1 a	OUWERKERK
112	Zuidstraat 8	OUWERKERK
113	Zweedsestraat 9	OUWERKERK
114	Cremerstraat 143	PERNIS ROTTERDAM
115	Maalderijplein 43	RAAMSDONKSVEER
116	Singel 9	RHOON
117	Singel 9	RHOON
118	Strijplaan 325	RIJSWIJK ZH
119	Tielerwaard 103	ROTTERDAM
120	Tielerwaard 103	ROTTERDAM
121	Wilgentuinen 32	ROZENBURG ZH
122	Watervliethof 6	THOLEN
123	Watervliethof 6	THOLEN
124	Watervliethof 6	THOLEN
125	Valkstraat 21 bis	UTRECHT
126	Peperstraat 170	ZAANDAM
127	Westzanerdijk 106	ZAANDAM
128	Banninklaan 4	ZIERIKZEE
129	Breedstraat 12	ZIERIKZEE
130	Charlotte de Bourbonlaan 10	ZIERIKZEE
131	Charlotte de Bourbonlaan 9	ZIERIKZEE
132	De Brauwstraat 1	ZIERIKZEE
133	De Brauwstraat 18	ZIERIKZEE
134	De Brauwstraat 27	ZIERIKZEE
135	De Brauwstraat 31	ZIERIKZEE
136	De Cranestraat 18	ZIERIKZEE

Nr.	Straatnaam+huisnummer	Woonplaats
137	de Cranestraat 19	ZIERIKZEE
138	De Cranestraat 58	ZIERIKZEE
139	De Jongestraat 107	ZIERIKZEE
140	De Jongestraat 117	ZIERIKZEE
141	De Jongestraat 121	ZIERIKZEE
142	De Jongestraat 53	ZIERIKZEE
143	De Jongestraat 71	ZIERIKZEE
144	De Jongestraat 97	ZIERIKZEE
145	Dulve 48	ZIERIKZEE
146	Eendrachtstraat 31	ZIERIKZEE
147	Evertsenstraat 12	ZIERIKZEE
148	Grachtweg 6	ZIERIKZEE
149	Grachtweg 9	ZIERIKZEE
150	Gravenstraat 2	ZIERIKZEE
151	Gruttostraat 1	ZIERIKZEE
152	Gruttostraat 20	ZIERIKZEE
153	Gruttostraat 26	ZIERIKZEE
154	Havenpark 34	ZIERIKZEE
155	Havenpark 42	ZIERIKZEE
156	Hoofdpootstraat 48	ZIERIKZEE
157	Hoofdpootstraat 62	ZIERIKZEE
158	Juliana van Stolberglaan 7	ZIERIKZEE
159	Julianastraat 32	ZIERIKZEE
160	Julianastraat 56	ZIERIKZEE
161	Julianastraat 64	ZIERIKZEE
162	Julianastraat 64	ZIERIKZEE
163	Kaersemaakerstraat 17	ZIERIKZEE
164	Kerkhof 32	ZIERIKZEE
165	Kleine Zelkeweg 3	ZIERIKZEE
166	Kluutstraat 19	ZIERIKZEE
167	Kokmeeuwstraat 10	ZIERIKZEE
168	Kokmeeuwstraat 39	ZIERIKZEE
169	Kokmeeuwstraat 57	ZIERIKZEE
170	Kokmeeuwstraat 9	ZIERIKZEE
171	Kraanplein 18	ZIERIKZEE
172	Lammermarkt 17	ZIERIKZEE
173	Lammermarkt 25	ZIERIKZEE
174	Lange Blokweg 26	ZIERIKZEE
175	Lange Blokweg 3	ZIERIKZEE
176	Lange Blokweg 8	ZIERIKZEE
177	Lange Blokweg 8	ZIERIKZEE
178	Mantelmeeuwstraat 15	ZIERIKZEE
179	Mauritslaan 9	ZIERIKZEE
180	Mulockstraat 22	ZIERIKZEE
181	Mulockstraat 5	ZIERIKZEE
182	Nassaulaan 16	ZIERIKZEE

Nr.	Straatnaam+huisnummer	Woonplaats
183	Nassaulaan 24	ZIERIKZEE
184	Nassaulaan 6	ZIERIKZEE
185	Nieuwe Haven 133	ZIERIKZEE
186	Nieuwe Haven 143	ZIERIKZEE
187	Nieuwe Haven 143	ZIERIKZEE
188	Nieuwe Haven 63	ZIERIKZEE
189	Oosterscheldestraat 152	ZIERIKZEE
190	Oosterscheldestraat 162	ZIERIKZEE
191	Oosterscheldestraat 49	ZIERIKZEE
192	Oude Haven 38	ZIERIKZEE
193	Oude Haven 39 A	ZIERIKZEE
194	Oude Haven 40	ZIERIKZEE
195	Oude Haven 43	ZIERIKZEE
196	Oude Haven 43	ZIERIKZEE
197	Oude Haven 46	ZIERIKZEE
198	Oude Haven 54	ZIERIKZEE
199	Oude Haven 55	ZIERIKZEE
200	Oude Haven 9	ZIERIKZEE
201	Poortkade 140	ZIERIKZEE
202	Poortkade 156 A	ZIERIKZEE
203	Ravesteynhof 17	ZIERIKZEE
204	Regenboogstraat 4 c	ZIERIKZEE
205	Regenboogstraat 6	ZIERIKZEE
206	Roggenplaat 22	ZIERIKZEE
207	Roggenplaat 4	ZIERIKZEE
208	Rollandthof 17	ZIERIKZEE
209	Rollandthof 27	ZIERIKZEE
210	Rollandthof 37	ZIERIKZEE
211	Rollandthof 5	ZIERIKZEE
212	Rollandthof 7	ZIERIKZEE
213	's Heer Lauwendorp 17	ZIERIKZEE
214	's Heer Lauwendorp 29	ZIERIKZEE
215	's Heer Lauwendorp 3	ZIERIKZEE
216	Schaardijk 1	ZIERIKZEE
217	Scheepstimmerdijk 12	ZIERIKZEE
218	Scheepstimmerdijk 21	ZIERIKZEE
219	Scheepstimmerdijk 21	ZIERIKZEE
220	Scheepstimmerdijk 21	ZIERIKZEE
221	Scheepstimmerdijk 24	ZIERIKZEE
222	Scheepstimmerdijk 5 b	ZIERIKZEE
223	Schouwenbank 105	ZIERIKZEE
224	Schouwenbank 123	ZIERIKZEE
225	Schuttershofstraat 5	ZIERIKZEE
226	Sint Jacobstraat 5	ZIERIKZEE
227	Stapelshofweg 10	ZIERIKZEE
228	Stapelshofweg 6	ZIERIKZEE

Nr.	Straatnaam+huisnummer	Woonplaats
229	Stapelshofweg 8	ZIERIKZEE
230	Steenbank 20	ZIERIKZEE
231	Stormvogelstraat 1	ZIERIKZEE
232	Stormvogelstraat 8	ZIERIKZEE
233	Touwbaan 10 a	ZIERIKZEE
234	Touwbaan 20	ZIERIKZEE
235	Touwbaan 20	ZIERIKZEE
236	Tureluurstraat 6	ZIERIKZEE
237	Tureluurstraat 8	ZIERIKZEE
238	Varremarkt 4	ZIERIKZEE
239	Vondelingsplaat 41	ZIERIKZEE
240	Vondelingsplaat 53	ZIERIKZEE
241	Vondelingsplaat 53	ZIERIKZEE
242	Vondelingsplaat 53	ZIERIKZEE
243	Vondelingsplaat 55	ZIERIKZEE
244	Vondelingsplaat 59	ZIERIKZEE
245	Vondelingsplaat 71	ZIERIKZEE
246	Watersnipstraat 10	ZIERIKZEE
247	Watersnipstraat 32	ZIERIKZEE
248	Watersnipstraat 56	ZIERIKZEE
249	Watersnipstraat 90	ZIERIKZEE
250	Willem van Oranjelaan 8	ZIERIKZEE
251	Zaagmolen 4	ZIERIKZEE
252	Zilvermeeuwstraat 5	ZIERIKZEE
253	Zuidwellestraat 10	ZIERIKZEE
254	Zuidwellestraat 10	ZIERIKZEE
255	Zuidwellestraat 18	ZIERIKZEE
256	Paletsingel 49	ZOETERMEER
257	Bermweg 2	ZONNEMAIRE
258	Margrietstraat 9	ZONNEMAIRE